

közgazdász

MAGYARORSZÁG LEGRÉGEBBEN MEGJELENŐ FELSŐOKTATÁSI LAPJA

LIX. évfolyam 2. szám | 2017. OKTÓBER

**A CEU DÍJAZTA
OKTATÓNKAT**

Nagyinterjú
Aczél Petrával

**ELSŐ KÉZBŐL
A TÖRTÉNELMI
VÁLÓPERRŐL**

Beszélgetés
egy katalán diákkal

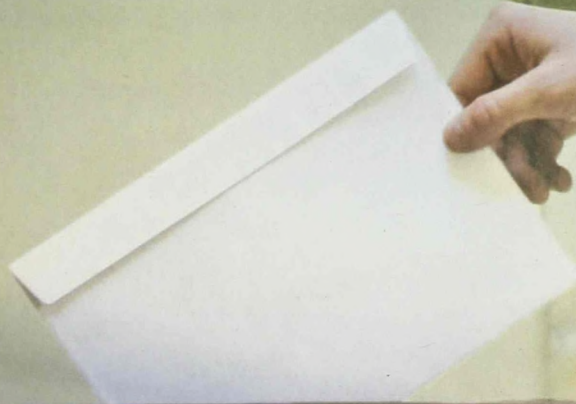

**CSALÁDBAN
MARAD**

Drótos György
a BCE Családi
Vállalatok Központjáról

**MERRE
TOVÁBB,
HÖK?**

**VÁLASZTÁSOK
NOVEMBERBEN:
NŐHET-E IDÉN
A RÉSZVÉTELI ARÁNY?**

közgazdász

■ a Budapesti Corvinus Egyetem
hivatalos lapja

Főszerkesztő:
Sándor Krisztián

Felelős szerkesztő:
Bogatin Bence

Olvasószerkesztés:
Horváth Zsófia

Rovatvezetők:
Illés Gergő (Külpolitika),
Kemény Gabriella (Kultúra),
Mikus Áron (Közpol),
Murger Szilvia (Köztudat),
Oberfrank Balázs (Gazdaság),
Toma Franciska (Biznisz)

Fotó: Bekker Balázs, Ressely Kinga

Munkatársak: Almási Fanni,
Bauer Emese, Bekker Balázs,
Csontos Kata, Diószegi Dorottya,
Hencz Tamara, Kelemen Fanni,
Málits Tamás, Szalai Réka,
Szenyéri Viktória

Corvinus Hallgatói Médiaközpont,
1093 Budapest, Fővám tér 8., E27;
info@corvinusmedia.hu

**Kiadja a Budapesti
Corvinus Egyetem rektora és
a BCE HÖK elnöke**

Tördelőszerkesztés:
Király Zoltán

Nyomdai munka:
CC Printing Kft.
Felelős vezető: Kőnczey Áron

ISSN: 0230-7529

TARTALOM

KÖZHÍR

- Rekordot döntött a corvinusos fogathajtó 2
Díszes aula, elegáns öltözet, pezsgő: a legjobbakat díjazták 2
A jó oktatással kultúrát lehet teremteni 4

GAZDASÁG

- Hitelt érdemelnek-e a hitelminősítők? 6
Nem csak a pályán tudatosak 8

KIOSZK

- Nemzetközi fórum a nők politikai szerepvállalásának megerősítéséről 9

KÜLPOLITIKA

- Európa színházában jártam – Tudósítás az Európai Unió évértékelő beszédéről 10
Függetlenség katalán szemmel 11
Jó reggelt, Mianmar! 12
Hogyan zárul a lázadás éve Közép-Európában? 13
Hajrá! Hív a NAGYVILÁG! 13

KÖZPONT

- Érdektelenség az érdekképviselőtől 14
HÖK máshol, máshogy 15

BIZNISZ

- Maradjon családban! 16
Náluk családban marad – A legnagyobb magyar családi vállalkozások 17
Nagy verseny, nagyobb összeomlás 18
Fapados vs. prémium. Melyik éri meg jobban? 18

KÖZPOL

- Nemzetközi projekt a hátrányos megkülönböztetés felszámolásáért 19
Választások és társadalmi igazságosság 20
Van hova fejlődni kutatás és kommunikáció terén 21

KULTÚRA

- Folyóúgy #magyarvalóság egy felvonásban 22
Ecc, pecc, NECC! 22

KÖZTUDAT

- Félévnyi kaland Angers-ban 23
Még mindig nagyon kevés a női vezető 24
Menekült olimpiakonok: amikor valóban „csak” a részvétel fontos 25
Nevelés a pénzügyi tudatosságra 25
Utazótípek – a fapados járatok 26
Új generációk a munkaerőpiacon 27

REKORDOT DÖNTÖTT A CORVINUSOS FOGATHAJTÓ

BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
KÖZPONTI KÖNYVTÁR TULAJDONA

BOGATIN BENCE ▾

Két aranyérmet is szerzett a szlovéniai Lipicán szeptember 18. és 24. között megrendezett kettesfogathajtó-világ bajnokságon Hölle Martin, egyetemünk gazdálkodás és menedzsment szakos hallgatója.

A nagylovassportok előszobájának számító utánpótlás-sportágban, a pónihajtásban korábban világbajnoki címet szerző Hölle tagja volt a zsinórban harmadszor első helyen végző magyar csapatnak, és egyéniben is első helyezést ért el a versenyen. Ezzel pedig nem akármilyen rekordot döntött meg: az 1985 óta megrendezésre kerülő világbajnokságok történetében ő lett a legfiatalabb kettesfogathajtó versenyző, aki szólóban és csapatban is a dobogó legfelső fokára állhatott.

A 17. kettesfogathajtó-világ bajnokságon nyolcadik alkalommal született magyar győzelem, korábban a „Hajtókirálynak” becézett Lázár Vilmos ötször, míg öccse,

Zoltán, továbbá Kecskeméti László egyszer-számra nyert. Csapatban ez volt a hetedik magyar arany. Az el-

múlt három vb-n mindig más volt a harmadik tag a Lázár fivérek mellett: négy éve a szlovákiai Kistapolcsány-

ban ifj. Nagy Tibor, legutóbb Fábián-sebestyénben ifj. Dobrovitz József, ezúttal pedig Hölle Martin. 🐾

DÍSZES AULA, ELEGÁNS ÖLTÖZET, PEZSGŐ: A LEGJOBBAKAT DÍJAZTÁK

SZENYÉRI VIKTÓRIA ▾

2017. szeptember 28-én tartottuk egyetemünk éves kitüntetés-átadó ünnepségét a Fővámplota aulájában.

„Az igazi nagyság az, ami megkülönböztet” – hangzott el az ünnepségen Láncki András, a beszédében. Ezzel a mondattal az egyetem kiválóságait méltatta egyetemünk rektora. A Corvinuson már hagyománynak számító éves ünnepélyes szenátusi ülésen hivatalos keretek között adták át a legkiválóbb oktatóknak, egyetemi dolgozóknak és hallgatóknak járó kitüntetések.

Az egyórás rendezvény alatt több mint száz díjat adott át rektor úr és kancellár asszony a megjelent kitüntetettek és érdeklődők előtt. A díjkiosztón jutalmazták azokat az oktatókat, akik valamilyen tudományos fokozatot, egyetemen belüli

díjat nyertek el a tavalyi évben, illetve azokat, akik a legtöbbet tették az intézmény fejlődésért, az egyetem nevének öregbítéséért.

Az átadón ezen kívül kiosztották a Köztársasági, új nevén Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjakat, illetve a legjobb sportolóknak járó kitüntetések is. Az eseményen megemlékeztek továbbá azokról az elhunytokról is, akik valamilyen elfoglaltság miatt nem tudtak részt venni a rendezvényen.

A hivatalos átadó után pedig az esemény kötetlenebb része következett, amikor a díjazottakat kis koccintás keretében ünnepelték az egybegyűltek. 🐾

A JÓ OKTATÁSSAL KULTÚRÁT LEHET TEREMTENI

BOGATIN BENCE

Aczél Petra, a Budapesti Corvinus Egyetem Magatartástudományi és Kommunikációelméleti Intézetének vezetője első magyar egyetemen tanító oktatóként kapta meg szeptemberben a Közép-európai Egyetem (CEU) társadalom- és bölcsészettudományok kiváló oktatásáért járó európai díját. A kommunikációkutatóval a kitüntetés kapcsán az egyetemi oktatási tevékenység megítéléséről, kihívásairól kérdeztük, valamint szóba került a magyarországi vitakultúra és a közbeszéd állapota is.

A CEU évnyitóján – amelyen átvette a díjat – mennyire volt beszédtema az egyetemet érintő konfliktus a vendégek között?

A díjat gondozó központ és az egyetem vezetőinek velem való találkozásában nemigen került ez a téma szóba. Kizárólag szakmai kérdések álltak a díjátadás köré szervezett események a doktori hallgatókkal és kollégákkal való tapasztalatscere középpontjában is. Ugyanakkor jó érzés volt tapasztalni, hogy a kollégák nagy elismeréssel szóltak az egyetemünkről, miután megtudták, hogy a Corvinusról jövök.

Ön első magyar egyetemen tanító oktatóként nyerte el ezt a díjat. Lehet ebből következtetni a magyar bölcsészeti- és társadalomtudomány-oktatás általános nemzetközi megítélésére?

Magam is azt kérdeztem Sally Schwagertől a Center for Teaching and Learning vezetőjétől, hogy a magyar pályázatokról mi az összbnyomásuk. Az derült ki, hogy a magyar egyetemek nem igazán ismerik még ennek a díjnak – amelyet 2011-ben alapítottak – a felhívását. Általában azokból az országokból érkeznek több pályázat, ahol nemzeti szinten is rendszere van az egyetemi oktatás díjazásának, példáulként Írországot említették. A díj pályázati folyamata egyébként jellegzetesen amerikai: többfordulós, igen „munkás”, nagyon alapos, sok dokumentumra és információforrásra támaszkodik. Aki jól ismeri az ilyen pályázati procedúrát, annak ez egy teljesen szokványos

eljárás, de Magyarországon jelenleg még nem általános, ezért akár el is riaszthatja az érdeklődőket. Hozzá kell tennem, hogy itt, nálunk a Corvinuson megbecsülik a minőségi és eredményes oktatást. Ezt megelőzően több egyetemen dolgoztam már az országban, és érzem, tapasztalom, itt tényleg észreveszik, értékelik és visszajelzik a befektetett munkát, legyen szó oktatásról vagy kutatásról.

A tágabb értelemben vett akadémiai szférán belül viszont mintha jóval szűkebben mérnék az elismerést az oktatói munkáért, mint a kutatói tevékenységért...

Ez így van. A második világháború után szerte a világon – majd kis csúszással Magyarországon is – elérkezett az az időszak, amikor az egyetem feladata az lett, hogy egyre több hallgatót fogadjon, és minél több területre készítsen fel intellektuálisan diákokat. Kissé ellentmondásosan, a tömegessé válással párhuzamosan vált a publikációs tevékenység egyértelműen és kizárólagosan a sikeresség mércéjévé. Vagyis ma egy felsőoktatási rangsorban jellemzően az alapján sorolják be az egyetemeket, hogy az ott dolgozó oktatók publikációinak és kutatásainak mennyisége és minősége milyen. Senki nem kérdezi meg a felmérések során, hogy hány elégedett diák tanult ott, vagy hány sikeres, a társadalma számára hasznos embert, kiváló vezetőt, innovatív munkatársat, felelős embert nevelt ki az adott intézmény. Ezek a mutatók ilyen formában nemigen léteznek. Emiatt a kutatáshoz képest az oktatás egy jóval kevésbé értékelt tevékenység – és ez globálisan tapasztalható

jelenség. Ráadásul a felsőoktatásban – sokan úgy vélik – inkább van szükség előadói, mint összetett tanári képességekre.

Az azért valahol mégiscsak ellentmondásnak tűnik, hogy az oktatás minőségének mérése ennyire nehézkes, miközben a hallgatók eredményeit osztályzatokkal minősítik az egyetemen, sőt a diplomás pályakövetési felmérések is szolgálnak számszerű adatokkal.

Ha meg tudnánk mérni a bemeneti, majd a kimeneti kompetenciákat egy induló és egy végzős évfolyamnál, és azt össze tudnánk egyeztetni a munkaerőpiaci beválási mutatókkal, akkor kiderülne, hogy mit jelent a tanári munka. Ugyanakkor az oktató munkájának gyümölcse nem csak ebben mutatkozik meg: a tanári tevékenység egy adott hivatásra, információs közegre való szocializálásnak is az eszköze. Ha én korszerű módszerekkel oktatok, akkor az ismeret erejét, érvényét és hatályát is befolyásolom. Az információ értéke, hatása ugyanis a befogadás módjától is függ. Nem egyszerűen csak a hallgató kompetenciájában mérhető meg tehát az oktatás, hanem abban is, hogy az információt mennyire képes értéken elhelyezni, használni, abból teremteni vagy éppen azzal rombolni.

Mennyire kell egy egyetemi oktatónak egyben pedagógusnak is lennie?

Nem kell végzettség szerint annak lennie. Ez nem a kötelező közoktatás terepe, ahol a szükségessé kell élvezetessé és hasznossá tenni: ide minden diák a maga jószántából, tehetsége, érdeklődése szerint jön – feltételezhetjük. Na persze, azért a világon senki nem válaszolná Önnek azt, hogy nem kell az egyetemre pedagógiai érzék vagy felkészültség. A Corvinus Tanárképző és Digitális Tanulás Központja például kutatással, tréningekkel azon dolgozik, hogy hogyan lehetne minél korszerűbb, megújuló módszertannal oktatni a hallgatókat. Nemcsak azért

van szükség ugyanis pedagógiai érzékre, módszerekre, mert előírja valaki, vagy mért a diáknak úgy jobb, hanem azért is, mert számunkra, oktatók számára is kihívás a mai világban egy kilencven perces frontális előadás... Tanulva kell tehát oktatunk, a saját ismeretadatásunk megújítására is szükség van ahhoz, hogy a pályán tudjunk maradni és töltekezni tudjunk a saját munkánkból.

Az innováció szükséges feltétele ma a hatékony tanításnak?

Válasszuk külön az innováció és a változtatás szükségességét. Változtatni mindig szükségszerű, mert valóban új információs viselkedésű hallgatókkal találkozunk, és kezelhetetlen mennyiségű új adattal kell dolgoznunk. Ebben a helyzetben kell valahogy a saját szerepünket reálisan elhelyezni. Én sokszor mondom a saját diákjaimnak is, hogy bizony érzi az ember a zsigereiben, hogy egy fordulatkorban élünk, ahol sok múlik azon, hogy milyen új oktatási formákat tudunk a folyamatosan változó keretek közé elhelyezni.

Azonban nem minden módszernek rejlik abban az újszerűsége, hogy innovatív. Néha a teljesen evidens szemléletekhez való visszatérés legalább annyira hasznos. Nem hiszek a pusztán trendek diktálta újításban, az agyontechnologizálásban. Amolyan női példával élve: nem kell minden cipőt felpróbálni a cipőboltban, hogy a legjobbat megtaláljuk: az ember tudja, hogy oktatóként milyen eszközökkel tud a legjobban tanítani, és a csoportján is érzi ezt. Ne a csatorna – vagyis manapság a technológia – határozza meg tehát a változtatást egy tanítási módszerben, a lényeg szerintem maradjon mindig a tartalom és a mindig új kapcsolat a diákjainkkal.

A díjra jelölése kapcsán küldött támogatói levelek egyike kiemeli erőnyei közül a folyamatos önfejlesztést. Ez az Ön esetében konkrétan miből áll?

Az egyik része egy nagyon szisztematikus és folyamatos olvasása a legfrissebb releváns szakiroda-

lomnak. Tehát ez egyrésztől egy fáradságos és nehéz önképzés, ahogyan Apáczai Csere János is leírta a tanulást. Ami azonban sokkal stimulálóbb, az annak a módszernek a megtalálása, hogy miként lehet színesebbé tenni a rengeteg átadásra vagy megszerzésre szánt információt, megmutatni a dolgok világban való működését. Az aktuális példák gyűjtése, ezek kapcsán problémák felvetése és viták generálása nagyon élvezetes része az órákra készülésnek.

Hol talál rá ezekre az aktualitásokra?

Egyfelől a médiában. Két-három olyan ember van a környezetemben, akiknek az az önként vállalt „megbízatásuk”, hogy folyamatosan ellássanak hírekkel. Ilyen értelemben egy „minihírügynökség” előnyeit élvezhetem, ez pedig nagy segítség. Másrészt megtalálom a nem tantermi feladatokban, amelyekben részt veszek, például akkor, ha egyetemen kívül előadok, vagy új területeket feltáró kutatási projekteket veszek részt, esetleg tanácsot adok vagyok szakértőnek hívnak. Ezekből rengeteg szakmai inger ér. Nem csak az egyetemi közegből lehet, sőt kell stimulusokat gyűjteni, hanem valós helyzetekből is muszáj tájékozódni. A harmadik bemenete az aktualitásoknak maga a tanterem és a hallgatók közössége. Jó esetben az egyik óra ad muníciót másoknak.

És hogyan kell megfontoltan közelíteni – adott esetben érzékenyebb – témákhoz?

Nem is maguk a témák a meghatározandók, hanem az általános viselkedések. Ha az ember a másikat legalább annyira tiszteli és becsüli, mint saját magát, akkor olyan nagy csapdák nincsenek. Az én meggyőződésem szerint az egyetemek bátor helyek, és egy gondolkodó ember számára élmény részévé válni egy olyan közösségnek és kultúrának, amely soha nem sért, de nem is hallgat el.

Ez feltételezi egyfajta hatékony diskurzus létezését tanár és diák

között, az azonban messze nem magától értetődő, hogy a hallgató megfelelő oktatást kapott a közoktatásban ahhoz, hogy ebben partner tudjon lenni. Fejlesztendő terület ez?

Én sokszor provokálok azzal az állítással, hogy szerintem a „lány az új kemény”, utalva a hard és soft science viszonyára. Régóta tart az a tendencia, hogy az erős, magasabb presztízzsel bíró természettudományágakhoz képest, amelyek finanszírozási szempontból is jobban állnak, a humántudományok megítélése gyengébb. Azért állítom, hogy a puha az új kemény, mert azt látjuk, hogy korunk nagy kulturális problémáira a társadalomtudományoknak is kell releváns és jó válaszokat adniuk. Valójában rengeteg dolgot megold a diskurzus figyelő ismerete. Létünk önmagában kommunikatív. Márpedig ennek a létnek nem kis része társadalmi. Békeidőben pedig a nagy dolgokról a beszédek, az összetett, cselekvésértékű kommunikációk döntenek.

Érzi a közéleten, a közbeszéken a kommunikációoktatás hiátusainak a lecsapódását?

Nem kell elmenni a közéletig, akkor is érzem, ha bemegegyek egy tanterembe. Nehezen szokunk hozzá ahhoz, hogy vitatkozzunk. Nem tudunk abból kiindulni, hogy egy vitában nemcsak az egyik álláspont lehet produktív; azt hisszük, hogy cáfolni csak tagadással lehet. Látjuk, hogy ha nincs előttünk elég minta a családjainkban, az iskoláinkban, a munkahelyeinken, a tanáraink, politikusaink, gazdasági szakembereink között, akkor magunk sem úgy fogjuk csinálni. Ezért vagy azokkal kényelmes beszélgetnünk, akik megmondják nekünk, hogy mit kell gondolnunk, vagy azokkal, akikkel egyébként is azonos véleményen vagyunk. Pedig érveket összemérni jó dolog. Annál is inkább, mert az értelmes emberi gondolkodás érvelő természetű.

HITELT ÉRDEMEMLNEK-E A HITELMINŐSÍTŐK?

OBERFRANK BALÁZS ▾

Nagy-Britannia, Oroszország, Kína – csak néhány ország azok közül, akikkel kapcsolatban fontos döntéseket hoztak a hitelminősítők a közelmúltban. Az intézetek az utóbbi fél évtizedben a magyar közbeszédben is mumusként szerepeltek, ám hazánk sorozatos felminősítései óta alig hallani róluk a sajtóban. De milyen befolyással bírnak a jelenlegi világgazdaságban?

A hitelminősítés, másnéven adósbesorolás igénye magától értetődik: a hitelezők szeretnék előzetes képet kapni arról, hogy a másik fél mennyire jó adós, azaz milyen valószínűséggel fizeti vissza az adósságát, avagy megy csődbe. A nagy elemzési munkát igénylő feladatra külön intézetek specializálódtak, ezek közül a három legnagyobb a Moody's, a Standard and Poor's (S&P) és a Fitch Ratings. Hasonlóképpen különült el a vizsgált szervezetek köre: mára már nem csak vállalkozások, hanem államok és bankok esetében is végeznek adósbesorolást a hitelminősítők. Az országokra vonatkozó információk azoknak az üzleti szereplőknek lehetnek

relevánsak, akik államkötvényt vásárolnának, vagy egyéb formában fektetnének be az adott államban. A hitelminősítők a vizsgálat során figyelembe veszik többek között az országok makrogazdasági mutatóit, költségvetési politikáját, külső sérülékenységét, hogy aztán ezek alapján meghatározzák az ország kockázati besorolását. Erre többé-kevésbé egységes kategóriarendszer létezik (ld. a keretes ábra).

Bár a besorolásnál rengeteg mutatót figyelembe vesznek, a minősítő intézetek nem a nemzetgazdaságok átfogó osztályozását végzik, hanem csak az adósságkezelésre ható tényezőkre koncentrálnak. Ennek ellenére a közvélemény és a sajtó rendre az előbbi értelme-

zést favorizálja, ahogy azt láthattuk 2012-ben Magyarországon, amikor mindhárom nagy hitelminősítő szinte egyszerre fokozta le az országot a befektetésre nem ajánlott kategóriába. A bővli besorolásból pedig szintén nagyjából egyszerre, 2016 közepén emelte vissza Magyarországot a három intézet. Érdekes, hogy ennek ellenére ugyanabban az évben a Világgazdasági Fórum versenyképességi rangsorán hazánk 6 helyet rontva a 69. helyen állt, míg idén 9 helyet javított, miközben az adósbesorolásunk nem változott.

A fentiekkel szemben ugyanakkor sokan vélik úgy, hogy a hitelminősítők tevékenysége jelentős hatással van a gazdasági

és politikai folyamatokra. Tény, hogy szeptember folyamán jelentős világgazdasági problémákról nyilvánították véleményét az intézetek. Nagy-Britannia besorolását például egy kategóriát rontva Aa2-re módosította a Moody's (a másik két intézet már megtette ugyanezt a Brexit-szavazás környékén tavaly). A döntést azzal indokolták, hogy a szigetország GDP-arányos adósságállománya a legmagasabb az EU-ban (90 százalék), valamint véleményük szerint a Brexit-tárgyalások már biztosan nem fogják tompítani a negatív gazdasági hatásokat. Sajátos nézőpontjukat illusztrálja, hogy negatívumként hozták fel a jóléti kiadások magasabb szintjét is.

PR

SEGÍTÜNK KIHOZNI A MAXIMUMOT!

Munkatársakat keresünk cafeteria nyilatkozatásra rugalmas munkaidőben, elsősorban novembertől ápriliséig terjedő időszakokra.

A Bonus Cafeteria Kft. Magyarország egyik piacvezető szolgáltatója a béren kívüli juttatások, a cafeteria területén. A gazdasági élet valamennyi területén és régiójában vannak partnereink.

Mottónk: segítünk kihozni a maximumot!

FELADATOK:

- ▶ A munkavállalók nyilatkoztatása saját fejlesztésű webes program segítségével, az adott partner telephelyén.
- ▶ Igényelhető juttatások, pénzügyi termékek bemutatása és azok adózásával kapcsolatos tájékoztatás. o Az egyéni munkavállalói portfólió összeállítása személyes tanácsadással.

ELVÁRÁSOK:

- ▶ magas szintű kommunikációs készség, nyitott személyiség
- ▶ képesség és motiváltság az önálló, minőségi munkavégzésre
- ▶ megbízhatóság
- ▶ felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek
- ▶ a napi munkához laptop és lézernyomtató szükséges

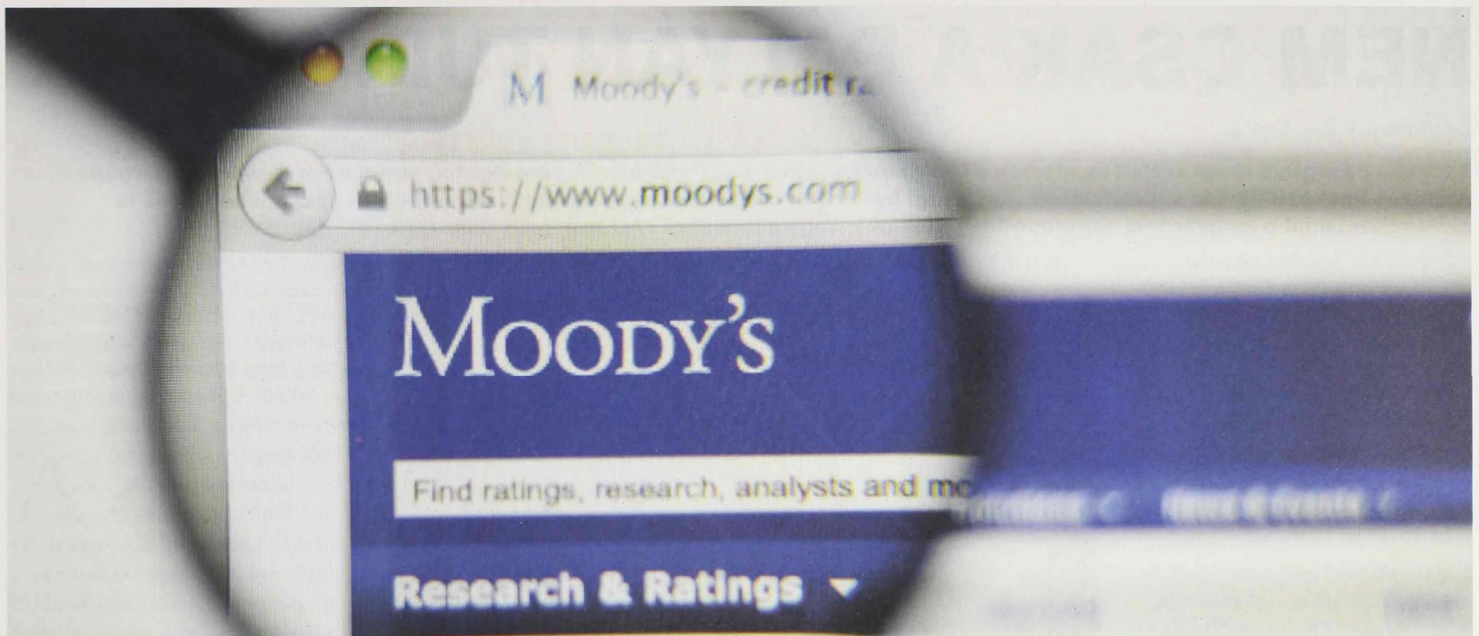
AMIT KÍNÁLUNK:

- ▶ versenyképes jövedelem
- ▶ változatos projektek, szakmai kihívás
- ▶ üzemanyag költségtérítés
- ▶ szakmai képzések a cafeteria juttatásokhoz kapcsolódó törvényi háttér és a szoftverhasználat elsajátítására
- ▶ a tanulmányokhoz igazodó munkavégzés

ELŐNY:

- ▶ Ügyfélszolgálati, pénzügyi tapasztalat
- ▶ Személygépkocsi

Amennyiben ajánlatunk felkeltette érdeklődését, várjuk magyar nyelvű fényképes önéletrajzát a tercsi.laszlone@bonus-cafeteria.hu e-mail címen.
www.bonus-cafeteria.hu

Hasonlóképpen minősítette le az S&P Kínát, amit a túlzott mennyiségű hitelkiáramlással és az emiatt növekvő kockázatokkal magyaráztak. Oroszország osztályzata ugyan nem változott, ám a Fitch Ratings pozitívrá módosította kilátásait, ami előrevetíti, hogy a jövőben a bővli kategória helyett ismét befektetésre

ajánlhatják az országot. Indokként az orosz kormányzat biztató gazdaságpolitikáját említették meg, amely többek között a rugalmas árfolyampolitikának és a prudens költségvetésnek köszönhető. Úgy tűnik ezáltal, hogy a rubel korábbi zuhanása után a piac ismét bizalmat szavaz az orosz gazdaságnak.

A hitelminősítők tehát élénken reflektálnak a gazdaságra hatással lévő fejleményekre, nem csak az adósbesorolás kapcsán, hanem például gorselemzések kiadásával – így írtak arról is, hogy várhatóan milyen hatással lenne a dél-koreai gazdaságra egy esetleges háború. Egyes vélemények szerint ugyan-

akkor a hitelminősítők hatásait felülbecsülik: egy Világgazdaságban megjelent elemzésből például kiderült, hogy a visegrádi országok térségében az állampapírpiacon hozamok nem is elsősorban az adósbesorolástól, hanem az adott ország monetáris politikájától függnének.

HOSSZÚTÁVÚ HITELKOCKÁZATI KATEGÓRIÁK A HÁROM NAGY HITELMINŐSÍTŐNÉL (BEFEKTETÉSRE NEM AJÁNLOTT, VAGY ANNÁL JOBB)

Moody's	S&P	Fitch	Osztályzat
Aaa	AAA	AAA	Kiváló
Aa1	AA+	AA+	Felső kategóriájú
Aa2	AA	AA	
Aa3	AA-	AA-	
A1	A+	A+	Felső közép kategóriájú
A2	A	A	
A3	A-	A-	
Baa1	BBB+	BBB+	Alsó közép kategóriájú
Baa2	BBB	BBB	
Baa3	BBB-	BBB-	
Ba1	BB+	BB+	Befektetésre nem ajánlott, Spekulatív
Ba2	BB	BB	
Ba3	BB-	BB-	
...

NEM CSAK A PÁLYÁN TUDATOSAK

OBERFRANK BALÁZS ▾

Sportgazdaságtani kerekasztalt rendeztek a Corvinus Egyetem dísztermében. A beszélgetés során a Ferencváros, a Groupama Aréna és Székesfehérvár sportéletének gazdasági hátteréről tudhattunk meg többet, valamint olyan közéleti kérdések is előkerültek, mint a magyar foci elmaradottságának oka, vagy a jelenlegi TAO-rendszer finanszírozási hátulütői.

Szeptember utolsó péntekén rendezték meg országsszerte a Kutatók Éjszakáját, amelyhez a Budapesti Corvinus Egyetem is több előadással csatlakozott. Az egyik legnépszerűbb programnak a „Tudatosság a sportgazdaságban?” elnevezésű kerekasztal-beszélgetés bizonyult, csaknem zsúfolásig megtelt a Főépület díszelőadója. A rendezvényt Zoltayné Paprika Zita, a Gazdálkodástudományi Kar dékánja nyitotta meg, majd András Krisztina, a Sportgazdaságtani Kutatóközpont vezetője vette át az esemény moderálását. A három meghívott vendég Orosz Pál, az FTC Labdarúgó Zrt. vezérigazgatója, Siklósi Csaba, a Lagardère Sports Hungary ügyvezető igazgatója, valamint Mészáros Attila, Székesfehérvár alpolgármestere volt.

Legelső körkérdésként az merült fel, hogy a meghívottak munkájában hogyan jelenik meg a pénzügyi tudatosság. Orosz Pál ennek a jelenségnek tudta be a magyar futball oly sokat emlegetett lemaradását: szerinte a hatvanas éveket követő évtizedekben Nyugat-Európa felismerte, hogy nagy üzleti potenciál áll a sportban és szórakoztatóiparrá fejlesztették a focit. Magyarországon ez csak a rendszerváltás után indulhatott el, ám addigra már akkora lett a hátrányunk, hogy Orosz szerint fikció azt gondolni, hogy ez bármikor behozható lesz. Siklósi Csaba az infrastrukturális hátránnyal indított: a Groupama

Arénát üzemeltető cég fejeként most kell kialakítaniuk a hatékony fenntartáshoz szükséges modellt. A Ferencváros stadionja hatalmas ahhoz képest, hogy évente 25 meccset rendeznek benne, így egyéb bevételi források után kellett nézni. A megoldást a létesítmény VIP-részlegének kiadása hozta el, évente 180 konferenciát rendeznek meg ennek köszönhetően. (Mindeközben pedig Stuttgart stadionjában 4000 rendezvényt szerveznek évente.) Mészáros Attila azt emelte ki, hogy ők is kénytelenek minél több funkcióra tervezni sportlétesítményeiket, hiszen vidéki nagyvárosként kevés nagy csarnokot tudnak fenntartani. Infrastrukturális fejlesztések ugyanakkor nem

maradnak el: nemsokára felépül a futballmeccseknek otthont adó új Sóstói Stadion, akárcsak a jégkorong, kosárlabda és kézilabda jövőbeli otthonául szolgáló, jég alakú sportcsarnok.

A következő nagyobb téma a tudatos márkaépítés köré csoportosult. Orosz Pál a Fradi-márkanév sajtóságairól beszélt: felmérésük alapján 1,5 milliós szurkolótáborral rendelkező, országos márkáról van szó, ám a szurkolótábor bővítésére törekednek. Ennek része a merchandising üzletág beindítása, amelynek keretében immár 700-féle saját márkás terméket árulnak a szurkolói boltban – ez egyszerre jelent bevételt és reklámot a klubnak. Siklósi Csaba

szerint az ő esetükben nem a Lagardère, hanem a Groupama Aréna a márkanév, azt kell erősíteni. Ebben nagy nehézséget jelent, hogy a stadionépítések erős negatív felhanggal vonultak be a hazai köztudatba, a cégvezető szerint pedig a fórumokon azt kell kommunikálni az üzleti partnerek felé, hogy a Groupama Aréna több, mint egy hazai futballpálya. Fehérvár alpolgármestere a márkaépítést a város lakókkal való kommunikációval kötötte össze. Elmondta, hogy bár hétvégenkénti mérkőzésekből nincs hiány, a sportközvetítések rendszere még jóval elmaradottabb a nyugatinál, mivel itthon a kluboknak kell fizetnie a közvetítésért. Ezen kívül fontos a tömegsport menedzselése.

A beszélgetés lezárása után hallgatósági kérdésként az futott be, hogy a vendégek szerint kialakulhat-e Magyarországon tisztán piaci alapú sportfinanszírozás. Két markáns véleményt hallhattunk válaszul. Mészáros Attila szerint középtávon biztosan nem, az önkormányzatok jelenleg is sok pénzzel támogatják a helyi csapatokat. A TAO-rendszer bevezetése nagy forrásbevonással járt ugyan, ám a vállalatok a korábbi közvetlen szponzoráció helyett letudják a társaságiadó-jóváírással a támogatást, tovább erősítve a nem-piaci jellegét. Siklósi Csaba ezzel szemben úgy vélte, hogy mindenképpen törekedni kell a piaci finanszírozásra, mert igenis el lehet érni azt. 🐦

SPORTGAZDASÁGTAN MESTERKÉPZÉS FEHÉRVÁRON

Idén szeptemberben elindult a Corvinus új sportgazdaságtan mesterképzése egyetemünk Székesfehérvári Campusán. A 17 fős első évfolyam duális képzésben kezdte meg tanulmányait: a szorgalmi időszakból 3 nap tanulással, 2 nap pedig munkával telik a hallgatóknak, amelyhez több fehérvári és országos vállalati partner csatlakozott. Nekik is köszönhető, hogy a létesítménygazdálkodási kurzus során a mesterszakosok olyan épületek bejárásán vehetnek részt idén, mint a fehérvári sportcsarnok, a Groupama Aréna vagy a Hungaroring.

Nemzetközi fórum a nők politikai szerepvállalásának megerősítéséről

ILONSZKI GABRIELLA DSC – PROFESSOR EMERITA

A nők egyenlő politikai részvétele terén történő előrelépésért, és különböző területeken bevett jó gyakorlatok és sikeres kezdeményezések megismerése céljából rendezték meg egyetemünkön 2017. szeptember 8-án a nemzetközi fórumot, melyen képviseltették magukat politikusok, politológusok, a nők jogainak érvényre juttatására törekvő szervezetek vezetői és a gender egyenlőség jó megvalósításáról híres északi országok nagykövetei is. A konferencia célja a tudatosság növelése és párbeszéd kezdeményezése volt a nők politikai- és közéletbeli részvétele kapcsán, ennek érdekében közel 30 előadó osztotta meg tapasztalatait és szaktudását.

AZ esemény az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (ODIHR), a Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség és a Budapesti Finn Nagykövetség szervezésében valósult meg a Friedrich Ebert Alapítvánnyal, a Budapesti Corvinus Egyetemen és a Bécsi Északi Nagykövetséggel együttműködésben.

A fórum előadói arra hívták fel a figyelmet, hogy a magyarországi helyzet megoldása a téma túlpolitizáltságának megszüntetése, melynek egyetlen útja a pártok közti párbeszéd. Fő kérdésként merült fel, hogy vajon hogyan lehet ösztönözni a pártokat arra, hogy aktívabban foglalkozzanak a nők politikai részvételének támogatásával. A pártok mellett a nőügyekkel foglalkozó szervezetek szerepe is kiemelt: a szervezetek lehetnek azok, akik a nőket meg tudják győzni arról, hogy igenis van erejük, van befolyásuk, ezzel is támogatva szerepvállalásukat.

A nemzetközi előadók mellett, hogy bemutatták országuk gyakorlatait, reflektáltak a magyar helyzetre, tanácsaikban ők is az aktív diskurzus szükségességét fogalmazták meg mind a pártok, mind a nőszervezetek között. Tiina Kukkamaa-Bah, az ODIHR Demokratikus Kormányzás és Társadalmi Nemek Osztály vezetője szerint a nők befolyásának növelése a politikai életben és a döntéshozatali folyamatokban erősebb demokráciák építéséhez fog hozzájárulni. "A demokratikus intézmények és a női civil szervezetek közötti együttműködés kulcsfontosságú a cél eléréséhez." – mondta.

A gender fórum apropóján a konferencián is részt vevő Ilonszki Gabriella Professor Emeritát, egyetemünk politológus oktatóját kérdeztük a Corvínuson folyó kutatásokról, melyek a fórum témájába illeszkednek, és arról, hogy a konferencia milyen új szempontokat vetett fel mind a kutatás, mind a politika területén:

„Ez a találkozó lehetőséget adott valamire, ami ritkán jön létre hazánkban: hallhattuk a politika főszereplőinek, a parlamenti pártokat képviselő politikusoknak a véleményét arról, hogy ők, ill. pártjuk mit tart fontosnak a női kérdések kapcsán, és mit tesz a nemek közötti esélyegyenlőség megteremtéséért; és hallhattuk a civil szervezetek véleményét is ugyanerről: milyen lehetőségek és korlátok állnak előttük a női ügyek képviseletében. Párbeszéd ugyan nem volt – pedig erre nagy szükség lenne –, de az érdeklődő közönség össze tudta rakni az álláspontokat, a konfrontációt, vagy éppen az esetleges egyetértés dinamikáját. Kiderültek a pártok közötti eltérések, ami természetes, hiszen más politikai pozícióból (kormányon vagy ellenzékben) és eltérő értékrend alapján működnek. Ezzel

együtt is súlyos problémának gondolom, hogy ezek a különbségek még a női esélyegyenlőségi ügyekben is akadályozzák a pártközi kooperációt, holott a diszkrimináció elutasítása általános demokratikus érték. Nemzetközi tapasztalatok sora bizonyítja, hogy a kooperáció lehetséges. Revelatív volt a romániai és a szerbiai magyar politikusnők hozzászólása, akik országaik jó gyakorlatáról számoltak be ezen a területen. Tehát már nem arról van szó, hogy Finnországra vagy Norvégiára kellene tekinteni (azért említve e két országot, mert példaértékű gender egyenlőségük mellett a rendezvénynek is támogatói voltak), hanem arról, hogy hazánk a nők tényleges egyenlősége megteremtésének tekintetében térségünk országaival is súlyos lemaradásban van. A politikusoknak meg kellene fontolniuk például azt a kutatási eredményt, hogy a nők kevesebb mint harmada gondolja, hogy a pártoknak lenne nőpolitikai programja – függetlenül attól, hogy egyébként mely pártra szavaznának.

A Fórum újabb kutatási ötleteket is felvetett. Tudományterületem, a politikatudomány eddig is kivette a részét a gender kutatásokból. Ezeket az eredmé-

nyeket, illetve mérlegelésüket különösen fontosnak tartom, mert olyan rendszerekben, ahol a civil társadalom lehetőségei korlátozottak, erőforráshiánnyal küzdenek, és ahol a pártpolitika dominál, a politikai és közpolitikai döntések határozzák meg a nők helyzetét. Nem kisebbítve a politika felelősségét, a hazai társadalom sem különösebben aktív nemzetközi összehasonlításban. Ugyanakkor a társadalmi inaktivitás részben a politika világának a felelőssége. Problematikus, ha a pártpolitikai világ nem érti, hogy a politika érdeke is a társadalomcselekvő részvétele, hiszen ezzel növeli saját legitimitációját, és az érdekekre figyelemmel jobb döntéseket hozhat. Hasonlóan problematikus, ha egyes társadalmi csoportok, értve most a nőket, nem igyekeznek megfogalmazni igényeiket, elvárásaikat. A pártpolitika hatása és a pártok társadalmi beágyazottsága és kapcsolatrendszere alapvető kutatási kérdés lehet a politikai rendszer működésének megértése szempontjából. Korábbi kutatásaink elsősorban a széles értelemben vett képviselet témáját érintették, ennek szempontjai is napirenden maradnak. De belenézünk a pártok belső gender-folyamataiba, például a jelöltállítás vagy a választási rendszer női részvételre gyakorolt hatása szempontjából. Születtek ezekben a témákban BA és MA dolgozatok, és készül doktori (PhD) disszertáció is. Némi iróniával, de mégis optimistán azt mondom, hogy érdeemes a gender téma iránt érdeklődni, mivel várhatóan a probléma hosszú távon velünk marad, mindig felvet majd új kérdést és ad kutatási municiót.”

EURÓPA SZÍNHÁZÁBAN JÁRTAM

TUDÓSÍTÁS AZ EURÓPAI UNIÓ ÉVÉRTÉKELŐ BESZÉDÉRŐL

ILLÉS GERGŐ

Pontosan ilyen érzés lehetett egy XIX. századi poros kis faluból elutazni a székesfővárosba, Pest-Budára – gondoltam a strasbourgi Európai Parlament hatalmas csarnokaiban bolyongva, miközben bürokraták hada suhant el mellettem, láthatóan teljesen otthon érezve magukat a több mint 220.000 négyzetméter területű épületegyüttesben. Szeptemberben az Európai Parlament strasbourgi plenáris ülésén jártam, hogy Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnökének évértékelő beszédéről tudósítsak.

AZ eltévedés, az épületek hatalmas méretei és az óriási hivatalnokai apparátus okozta sok később múlt el, mint gondoltam: az öt, egyenként is országháznyméretű épületben több mint egy órán át kerestem egy árva sajtóirodát, melynek végén nem csoda, ha a pokolra kívántam az egész európai bürokráciát. Főleg akkor, ha figyelembe vesszük, miért is létezik a strasbourgi Európai Parlament: ugyanis összesen havi négy napot tölt el itt az uniós törvényhozás, máskor Brüsszelben vannak a tanácskozások. Ezek után belegondolni is félelmetes, mekkora költségeket emészt fel az épületegyüttes fenntartása, a több ezres bürokrataállomány oda- és visszautaztatása, no meg persze a rendkívül szigorú biztonsági intézkedések biztosítása. Mindezt havi négy napért.

De söpörjük is félre fenntartásainkat, és beszéljünk inkább arról, mit is kínálna Jean-Claude Juncker Európának a következő évtizedekben. Legelőször: eurót. A bizottsági elnök leszögezte ugyanis, hogy minden EU-tag köteles a közös

valutát előbb vagy utóbb bevezetni. Hogy az eurozóna kiterjesztése Bulgáriától Svédorszáig tényleg olyan jó ötlet-e, mint amilyenek hangzik, arról a közgazdászok is sokat vitáznak, mindenesetre Juncker javaslata politikai szolamnak kitűnő.

Másodszor: Juncker alaposan felpörgetné az Unió gazdaságát, melyet mélyebb integrációval érne el. „Újra visszatért a szél Európa vitorláiba” – lelkesedett Juncker, kiemelve, mennyivel stabilabbá vált az EU gazdasági helyzete az elmúlt években. Még meg sem született, Juncker beszédével már összedőlhetett a kétsebességes Európa terve: a politikus kinyilatkoztatta, az „Egyenlőség Unióját” akarja megteremteni, melyben nem lehetnek első- és másodrangú állampolgárok, munkavállalók és fogyasztók – mindenkinek az integráció ugyanazon szintje jár.

Régóta-dédelgetett föderalista elképzelések is belekerültek a Bizottság elnökének beszédébe: a sokak szerint már jelenleg is túlteljeszkedő Európai Uniónak további jogköröket adna. Így Juncker elkép-

zelései szerint közös uniós pénzügyminiszteri tisztséget hoznának létre és bevezetnék az úgynevezett transznacionális – vagyis az országhatárokon átívelő – választási listákat is. Sokszor az Európai Bizottság cselekvési jogkörének gátja a tagállamok vétőjoga: eszerint a szerv csakis egyhangúlag fogadhat el határozatokat, Juncker azonban ennek is véget vetne – elképzelései szerint ezentúl minősített többséggel is dönthetne a Bizottság.

Az egész beszéd némileg olyan volt, mint egy színdarab: a főszereplő monológja után átadta a terepet a többi „színésznek”: a jelentős és jelentéktelen mellékszereplők beszédeire, vagyis a frakciócsoportok vitájára terelődött a hangsúly. A fősodorbéli pártok – a jobboldali Néppárt, a Szocialisták és Progresszívak szövetsége, illetve a liberálisok – nagyrészt egyetértettek Juncker állításaival, annál hangosabbak voltak viszont a kisebb erővel bíró mellékszereplők: a Brexitért évtizedeken át küzdő Nigel Farage a tagállami jogkörök szűkülését, és a közvetlen demokratikus folyamatok hiányát kritizálta. „Maguk semmit sem tanultak a

Brexitből!” – horkant fel. Az osztrák Szabadságpárt politikusa, Harald Vilimsky inkább az elhibázott bevándorlási politikára helyezte a hangsúlyt: szerinte a túlzottan is befogadó légkör vezetett az európai terrortámadásokhoz, hiszen több terrorista is a főbb bevándorlási útvonalon érkezett Európába.

A színdarab véget ért, de a tapsvihár elmaradt. Szép szolamokat, ígéreteket, reményeket hallottunk, valódi vitát és konkrétumokat már kevésbé: azok valószínűleg nem a nyilvánosság előtt, inkább a zárt bizottsági ülések homályában születnek meg. Több ezer hivatalnok bújt vissza a parlament irodáiba, az élet pedig ment tovább – ahogyan Strasbourg városa sem észlelt sokat a tanácskozások sorozatából. Az elbűvölő elzászi város megmaradt ugyanolyan lenyűgözőnek és bohókásnak, mint bármelyik másik napon. „Itt a République-on mindig sokkal jobb színdarabokat látunk, mint az Európai Parlamentben” – zárta rövidre az plenáris ülésről szóló kérdésemet egy helyi járókelő a Köztársaság téren álló strasbourgi Nemzeti Színház épületére mutatva. ↗

FÜGGETLENSÉG KATALÁN SZEMMEL

KELEMEN FANNI ▾

Katalónia Spanyolországtól való függetlenedésének kérdése hosszú idő után jelentős fordulóponthoz érkezett 2017 októberében. A spanyol állam által alkotmányellenesnek minősített ügydöntő népszavazás eredménye magáért beszél: a szavazók közel 90%-a Katalónia önálló állammá válását pártolja. De hogyan látja a helyzetet egy valódi katalán polgár, aki az Erasmus-félévéről, Brüsszélből volt kénytelen hazautazni leadni a voksát, mivel külföldön – a spanyol vezetés ellenállása miatt – ezt nem tehetette meg? Interjúalanyom Guillem Planagumà Sala volt.

Sokáig kétséges volt, hogy egyáltalán megvalósulhat-e a függetlenségi népszavazás. Végül a kitűzött napon, ha nem is teljesen úgy ahogy tervezték, de a katalánok szavaztak. Mi történt aznap és a rá következő napokban?

Az utcák most békések, de ami az elmúlt napokban történt az egész egyszerűen örület volt. Nagyon nehéz napokat éltünk át. A spanyol rendőrség nem kímélt senkit. Több barátom is sérüléseket szerzett, holott nem csináltak semmi rosszat, nem voltak erőszakosak. Én szerencsére jól vagyok, nem esett bántódásom. De nagyon nehéz elviselni, feldolgozni, hogy a hozzád közelállókat a semmiért bántják. Pusztán ideológiai különbségek miatt törték el egy barátom karját. A legtöbb iskolában az emberek csak fociztak, olvastak, sok helyen egésznapos koncertek voltak. Az idősek domináltak és kártyáztak. Aztán megérkezett a spanyol rendőrség és elkezdtek őket bántani. Ezt nagyon nehéz felfogni.

Ha más kormány lenne, akkor is ki akarnátok válni?

A spanyol kormány egyetlen célja, hogy mindenben ellentmondjon a

katalánoknak. Ezt nehéz megmondani, de a fő ok, amiért ki akarunk válni, az, hogy nem akarunk fasiszta kormányt, nem akarunk királyságot. Demokratikusan választott elnököt szeretnénk, aki a nép nevében beszél.

Választanak a katalánok új képviselőket a jelenlegiek helyett, ha függetlenednek?

Választások lesznek. A jelenlegi kormány azt kommunikálja, hogy azért van hivatalban, hogy elhozza Katalónia függetlenségét. Lesz majd egy újabb szavazás, ahol újabb vezetőket választunk, akik lehetnek akár bal, akár jobb oldali politikusok is. Arról is szavazunk, hogy milyen legyen az államformánk, hogy köztársaságot vagy monarchiát szeretnénk-e, hogy milyen legyen a politikai rendszerünk.

Mennyire reális, hogy Katalónia a monarchiát válassza?

Ez inkább csak elméleti lehetőség, de a hangsúly a lehetőségen van. Ha a többség azt akarná, hogy monarchiaként működjünk, akkor választanánk egy uralkodót. Azért reménykedem benne, hogy az egész ország köztársaságot szeretne majd.

Mi várható most? Hagyni fogják a spanyolok, hogy Katalónia egyszerűen kiváljon?

Érdekes, hogy a többi európai ország a szavazás előtt egyszerűen csak hallgatott, vagy azon az állásponton volt, hogy ez a mi problémánk, a mi konfliktusunk, nekünk kell megoldani. Abban reménykedünk, hogy miután hallattuk a hangunkat, megmutattuk, hogy függetlenek szeretnénk lenni, kiállnak majd mellettünk és elfogadnak minket – így több esélyünk lenne Spanyolországgal szemben. Ha kimondanánk a függetlenséget a spanyol kormány katonákat és tankokat küldene ránk. Abban reménykedem, hogy ez felnyitná Európa szemét. Nekünk nincsenek katonáink, nincs hadseregünk, így nem tudnánk megvédeni magunkat. Szóval, ez a helyzet. Ma még nem tiszta, hogy mi fog történni.

Ha kiváltak, milyen kapcsolatot akartok ápolni a spanyolokkal? Mi lesz a gazdasággal, kereskedelemmel?

Nem látok okot arra, hogy a jelenlegi felálláson változtassunk ebben a kérdésben. Ha függetlenedünk, ugyanolyan marad a kapcsolatunk

velük, mint most. Szükségünk lesz Spanyolországra bizonyos szempontból, ahogy mondjuk szükségünk van Chilére, hogy narancsot importáljanak. A spanyol politika iránti ellenérzésünk nem a spanyol emberek iránti gyűlöletből fakad. Nem, én szeretek Spanyolországba utazni, szeretek ott lenni, sok barátom van ott. Ez csak a politikáról szól. Nem tetszik a kormány politikája, de ennek semmi köze a piachoz vagy a kereskedelemhez. Szóval a független Katalónia abszolút jó kapcsolatot fog ápolni Spanyolországgal.

Mi lesz az EU-s tagsággal, ha Katalónia kiválik Spanyolországból? Az új tagállamok felvétele igen hosszadalmas folyamat.

A kormány azzal is riogatott bennünket, hogyha kiválunk nem tarthatjuk meg a spanyol állampolgárságot, ezáltal nem leszünk többé uniós állampolgárok. De ez egész egyszerűen nem igaz. Egy másik állampolgárság léte nem zárja ki a spanyolét. Ahogy egy Brüsszélben élő magyar is megkaphatja egy idő után a belga állampolgárságot, anélkül, hogy elveszítené a másikat. Talán időbe fog telni, amíg EU tagország lehetünk, de az EU-s állampolgárságunk megmarad. 🐦

JÓ REGGELT, MIANMAR!

SZALAI RÉKA

Több százezer jogfosztott rohingya menekült el a dél-kelet ázsiai Mianmarból a szomszédos Bangladesbe a mianmari állami hadsereg és a helyi milíciák kegyetlenkedései elől. A rohingyák hosszú idő óta elutasított és kirekesztett csoportnak számítanak az országban. Az ENSZ attól tart, hogy Mianmarban népiirtás zajlik, a kormány azonban ezt tagadja.

2017 augusztusa óta legkevesebb félmillió mianmari rohingya hagyta el otthonát, sokan Bangladesben találtak menedéket. A menekültáradat miatt azonban a bangladesi kormány határozatot vezetett be, de így is több mint 400 ezren jutottak át. A nagyjából muszlim, kisebb részben hindu vallású kisebbség tagjai azt állítják, hogy a buddhista többségű Mianmarban üldözik őket. Beszámolóik szerint a hadsereg és helyi milíciák megtorlásba kezdtek a teljes rohingya kisebbség ellen, miután rohingya fegyveresek rendőrökre támadtak. A mianmari kormány azonban tagadja, hogy bántanak a civil lakosságot, szerintük a katonák csak a fegyveres terroristák ellen lépnek fel. A kegyetlenkedések mellett muszlim falvak sokaságát égették fel, ellehetetlenítve ezzel a lakók későbbi visszatérését.

Az ENSZ is aggályait fejezte ki a rohingyák üldöztetése miatt, a szer-

vezet főtitkára, António Guterres szerint „a helyzet a világ leggyorsabban kialakuló menekült-válság helyzetévé vált, és ez egy humanitárius és emberi jogi rémálom”. A humanitárius válság több százezer rohingya kitelepítésével járt, ennek kapcsán Guterres felhívja a figyelmet, hogy mindez táptalajt jelent a radikalizációnak, illetve komoly veszélybe sodorja a kiszolgáltatott embereket, köztük a gyerekeket. Az ENSZ emberi jogi főbiztosa Zeid Raad al-Husseini az „etnikai tisztogatás tankönyvi esetének” nevezte a rohingya kisebbséggel szembeni atrocitásokat. Több ország is elítélte az eseményeket, de a nemzetközi közösség egyelőre tétlen maradt.

Noha az ország jelenlegi vezetőjét, Ang Szan Szu Csít 1991-ben Nobel-békedíjjal tüntették ki, mind ez ideig ő sem tett semmit azért, hogy megakadályozza a jelenleg is zajló tömeggyilkosságokat. A politikai több mint 30 évig tiltakozott békés eszközökkel a katonai diktatúra elnyomása ellen. 2015-ben a

demokratikus átmenet részeként engedélyezett szabad választásokon választották Mianmar élére, azonban a hadsereg által meghozott alkotmány miatt nem lehetett elnök. Szu Csi így külügyminiszterként, nem hivatalos vezetőként kormányozza az országot. Sok bírálat éri, amiért nem szólal fel a rohingyák védelmében. Elemzők szerint azonban egymagában nem tudna változást elérni, mivel a hadsereg még mindig jelentős hatalommal bír.

Az ázsiai országban 135 hivatalosan elismert kisebbség él, viszont a mintegy egymillió létszámú rohingya közösség nem tartozik ezek közé. A népcsoport hosszú évtizedek óta diszkriminatív intézkedések áldozata. Az 1982-ben hozott állampolgársági törvény megfosztotta őket a mianmari állampolgárságtól, azóta a rohingyák mozgásszabadsága erősen korlátozott, a felsőoktatásból ki vannak zárva, ahogyan a közhivatalok viselése sem lehetséges számukra.

Az ENSZ Menekültügyi Főbiztoságának (UNHCR) becslései szerint 2016-ban mintegy 1,3 millióra volt tehető a hontalanok és belső menekültek száma az országban.

A rohingyák az ország északnyugati részén található Arakán államban élnek, azonban folyamatosan az összetűzések a buddhistákkal. A kisebbség többnyire a muszlimok közé tartozik, főként arab és perzsa kereskedők leszármazottjainak vallják magukat, akik generációkkal ezelőtt telepedtek le Mianmarban. A többségi társadalom azonban gyanakvással tekint a kinézetükben, vallásukban, illetve nyelvükben is különböző rohingyákra, akik sokkal inkább az indoeurópai bengáliakra hasonlítanak, mint a kelet-ázsiaiakra. A lakosság többsége – az államhoz hasonlóan – nem honfitársként, hanem illegális bangladesi bevándorlóként tekintenek. Emiatt az etnikai-vallási feszültségek állandó problémát jelentenek az országban. ✎

HOGYAN ZÁRUL A LÁZADÁS ÉVE KÖZÉP-EURÓPÁBAN?

OBERFRANK BALÁZS ▾

Közeledik a választás napja a forrongó közép-európai országban, miközben a kampány középpontjában továbbra is a korrupciós kockázatok és bizonyos oligarchák állnak – ez nem Magyarország, hanem Csehország, ahol október 20-án tartanak képviselőházi választásokat.

A sorozatos cseh kormányváltások után az őszi voksolással várhatóan nem fog konszolidálódni a politikai helyzet. A jelenlegi miniszterelnököt adó szociáldemokrata kormánypart támogatottsága ugyanis folyamatosan zuhan, most 13 százalékon áll – ez azért is lényeges, mivel a törvényhozásba csak listás szavazás alapján juthatnak be a pártok.

A legnagyobb esélyes az Andrej Babis vezette ANO 30 százalékos támogatottsággal. Babis az ország egyik leggazdagabb üzletembere, népszerűségét pedig az ellene indított korrupciós vizsgálat és mentelmi jogának elvétele sem tudta kikezdeni. Pártja elképzeléseiről keveset tudni, leginkább a populizmus, euroszkepticizmus, valamint a gazdasági értelemben vett liberalizmus jellemző rájuk.

Nagy kérdés, hogy milyen koalíciós kormány alakulhat meg, hiszen a többi párt (kommunisták, kereszt-

ténydemokraták, radikális jobboldaliak) részéről egyelőre kevés igény látható az együttműködésre. ✎

HAJRÁ! HÍV A NAGYVILÁG!

A **Közgazdász 2017. szeptemberi számában már olvashattál az Erasmus+ kínálta lehetőségekről. Jelen cikkünkben bemutatunk egy másik ösztöndíjprogramot is, a Campus Mundit, melynek részképzési ágában a Corvinus országos első helyen szerepel.**

Lássuk, mely desztinációk közül válogathatsz, és hol milyen ösztöndíjra számíthatsz az Erasmus+, illetve a Campus Mundi program keretein belül:

Fogadó ország	Erasmus+ tanulmányok	Erasmus+ szakmai gyakorlat	Campus Mundi tanulmányok	Campus Mundi szakmai gyakorlat
Magas megélhetési költségű országok: Franciaország, Olaszország, Nagy-Britannia, Ausztria, Finnország, Svédország, Dánia, Norvégia, Liechtenstein, Írország	500 € / hó	600 € / hó	220.000 Ft / hó	220.000 Ft / hó
Közepes megélhetési költségű országok: Spanyolország, Németország, Törökország, Hollandia, Belgium, Csehország, Portugália, Görögország, Szlovénia, Horvátország, Luxemburg, Ciprus, Izland	450 € / hó	550 € / hó	210.000 Ft / hó	210.000 Ft / hó
Alacsony megélhetési költségű országok: Lengyelország, Románia, Litvánia, Szlovákia, Bulgária, Lettország, Észtország, Málta, Macedónia	400 € / hó	500 € / hó	200.000 Ft / hó	200.000 Ft / hó
Egyéb országok: A Campus Mundi ösztöndíjprogrammal a világ szinte bármely országába utazhatsz, ahol a Corvinus Egyetemnek van partneregyeteme / szakmai gyakorlat esetén, ahol találsz magadnak fogadó helyet.			350.000 Ft / hó + Stipendium Hungaricum országok esetén, távolságtól függően 18.000 – 330.000 Ft közötti utazási támogatás	350.000 Ft / hó + Stipendium Hungaricum országok esetén, távolságtól függően 18.000 – 330.000 Ft közötti utazási támogatás
Szociális alapú kiegészítő támogatás hátrányos helyzetű hallgatóknak:	200 € / hó	100 € / hó	35.000 Ft / hó	35.000 Ft / hó

Ahogy a táblázat is jól szemlélteti, mindkét ösztöndíjprogram egészen magas anyagi támogatást nyújt ahhoz, hogy külföldön megvalósítani kívánt céljaidat, álmaidat valóra válthasd. **Örülnél, ha a nyertes hallgatók között tudhatnád magad? Érdekelnének további információk?**

Tarts velünk a Közgazdász novemberi számában is, ahol újabb részleteket tudhatsz meg mindkét lehetőségről!

Bővebb információkért addig is böngészd bátran az alábbi oldalakat:

www.tka.hu ▶ Erasmus / Campus Mundi | www.campusmundi.hu ▶ külföldi részképzés / szakmai gyakorlat
erasmus.uni-corvinus.hu ▶ Hallgatói mobilitás ▶ külföldi részképzés / szakmai gyakorlat

VAGY

Keress meg minket személyesen a főépület fszt. 25-ben!

Ne hagyd ki a **tájékoztató előadásokat** (2017.11.07., E épület, II-es előadó, 13:40-17:00), illetve az **Erasmus+ Expót** sem (2017.11.09., E épület, Aula, 8:00-16:00)!

ÉRDEKTELENSÉG

AZ ÉRDEKKÉPVISELET IRÁNT

BEKKER BALÁZS ▸

A 2016-os választás sok szempontból egy sötét folt a Corvinus Hallgatói Önkormányzatának életében, elég csak az egyre későbbre és későbbre csúszó választás kiírásától, a 25%-os érvényességi küszöb elérése érdekében hónapokkal meghosszabbított választásig. Pár éve még nem jelentett gondot, hogy ezt a lécet hetek alatt megugorják az indulók. Mi változott az elmúlt években?

Nézzük végig, hogy a laikus szemlélő mit lát, ha a nagyobb hírportálok felhozatalában szeretne utánanézi, hogy mit lehet az ország hallgatói önkormányzatairól megtudni. „Félmilliót kért a HÖK-ös fizetések listájáért a Debreceni Egyetem”, „Török Márk leválthatatlan a HÖK-elnöki posztról”, „Itt a HÖK teljes bűnlajstroma – a dékánok is cinkosok?”, „Újabb HÖK-botrány: kitalált egy megerőszkolt lány”, „A minimálbér két és félszeresét is megkereshetik a HÖK-ösök”. Ezek első látszatra nem festenek túl pozitív képet a hallgatói önkormányzatokról, és bár lehet mondani, hogy a média szenzációhajász és csak a balhékat és botrányokat írja meg, de az nem tagadható, hogy ezek mind megtörténtek. Valamint az sem elhanyagolható szempont, hogy bár ezek a sajtóban megjelenő hírek csak a szervezetek működésének töredékéről számolnak be, a hallgatói önkormányzatok kifelé történő kommunikációjának azonban már jelentősebb százalékát teszik ki. A hallgatók vagy nem találkoznak a HÖK munkájával, vagy nem tudják,

hogy a HÖK munkájával találkoznak, így az általános vélekedés, a „HÖK lop, a HÖK korrupt, nem jön időben az ösztöndíjam a HÖK miatt” sztereotípiák nem találhatnak cáfolatra.

Hogy segíthetnének ezeken az egyetemi HÖK-ök? Ott kéne

hagyniuk a kezük nyomát az egyetemi polgárok mindennapjaiban, el kéne érniük, hogy ne csak az általuk kiharcolt fejlesztések, újítások jussanak el a hallgatókhoz, de az is hogy ez a HÖK érdeme. Lehetsz bármilyen jó, csinálhatsz bármilyen

változtatásokat, ha nem elég jó a kifelé történő kommunikációd, ha nem tudják meg az emberek, hogy ezt te csináltad, akkor nem fog a megbecsülésed és reputációd nőni, hiszen megfelelő PR nélkül Soros György is csak egy átlagember. ✎

HÖK-VÁLASZTÁSOK

október 11.

Küldöttgyűlés határozata a választások kiírásáról

Választások kiírása

október 12.

október 12.

Választási Bizottsági pályázat kiírása

Választási Bizottságba jelentkezés

október 13–19.

október 20.

Választási Bizottság tagjainak sorsolása

Választási Bizottság megalakulása

október 23.

október 23.

Jelölés

HÖK MÁSHOL, MÁSHOGY

MIKUS ÁRON ▸

A felsőoktatásban tanulók világszerte hoznak létre szervezeteket, amelyeknek célja a hallgatók érdekeinek képviselete az intézmény, adott esetben az állam irányába. Cikkünkben azt járjuk körbe, hogy milyen különbségek vannak a hazai hallgatói önkormányzatok és a külföldi megfelelőik között.

Magyarországon a hallgatói önkormányzatok működését a felsőoktatási törvény szabályozza. Ennek megfelelően a tisztségviselők évente történő megválasztásához az egyetem teljes idejű nappali képzésében tanuló hallgatók huszonöt százalékának részt kell vennie a választásokon, valamint a szervezet működéséhez mindig az adott felsőoktatási intézmény biztosítja az infrastrukturális feltételeket. A hallgatói önkormányzat véleményét nyilváníthat

és javaslattal élhet az egyetem működésével és a hallgatókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben, és maga dönt a működésére biztosított állami támogatás és saját bevételek felhasználásáról. Az országos érdekképviseletet a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖK) látja el, amelynek tagságát az egyetemi HÖK-ök alkotják.

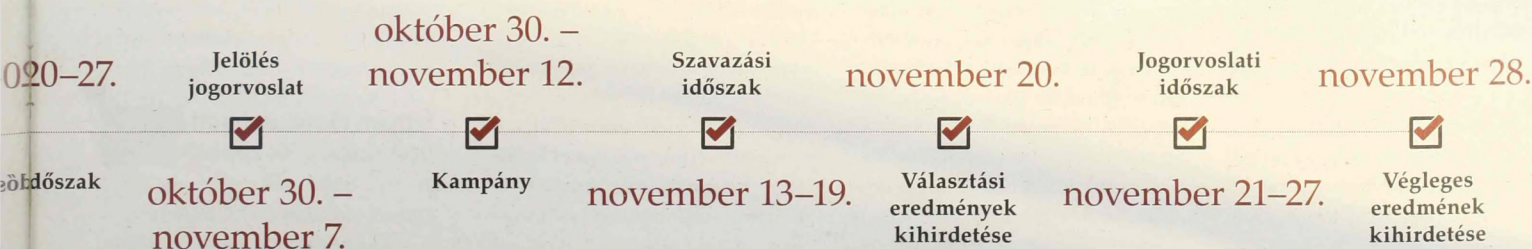
A hazai modellhez hasonlít az osztrák rendszer is, ahol szintén van országos (szövetségi) és egyetemi szintű érdekképviselet, valamint

nagyobb intézményekben megjelennek a kari szervezetek is. Azonban jelen van még egy képviseleti szint, amely az intézménytípus alapján szerveződik. Saját érdekképviselettel rendelkeznek az állami és a magánegyetemek, a főiskolák, valamint a pedagógusképző intézmények. A legfőbb különbség abban rejlik, hogy Ausztriában politikai alapon szerveződnek a hallgatói önkormányzatok, és több esetben pártok ifjúsági szervezetei indulnak a kétévenkénti választásokon, ahol nincs részvételi küszöb. A kül-

dötségekbe a szerzett szavazatok arányának megfelelően kapnak mandátumot a különböző szervezetek.

Más helyeken, mint például az Egyesült Államokban, nagymértékben meghatározza a hallgatói önkormányzatok működésének kereteit az, hogy az egy állami vagy egy magánegyetemen működik. Néhány helyen teljes mértékben önszerveződők ezek a szervezetek, míg máshol a magyar példához hasonlóan az állami szabályozás biztosítja a működési kereteket. ✍

TERVEZETT MENETE

MARADJON CSALÁDBAN!

TOMA FRANCISKA ▸

A családi vállalkozások helyzete nemcsak vállalkozói, hanem társadalmi ügy is. A téma multidiszciplináris mivoltából adódóan a BCE mindhárom karán releváns lehet vele foglalkozni, ahogy az egyetemen kívül is. Dr. Drótos György, a Családi Vállalatok Központ (CSVK) megbízott vezetője (egyben a Vezetéstudományi Intézet igazgatója) válaszolt a magyarországi helyzettel és a Központ működésének hallgatókat érintő részeivel kapcsolatos kérdéseinkre.

Honnan jött az ötlet a Központ felállításához?

2015 tavaszán egyetemünkön rendezték a németországi központú International Group of Controlling éves konferenciáját. Ezen ott volt Horváth Péter professzor is, a Stuttgarter Egyetem Controlling Tanszékének emeritus professzora, Egyetemünk díszdoktora, akivel harminc éves munkakapcsolatunk van és rengeteget tesz az egyetemünkért. Az ő ötlete volt az, hogy hazánkban is megérné a családi vállalatokkal intenzívebben és tudományos szinten foglalkozni.

Az ötlettől milyen út vezetett a Központ létrehozásáig?

2015 nyarán egyetemi hallgatók bevonásával elkészítettünk egy megvalósíthatósági tanulmányt; ennek eredménye alapján úgy láttuk, van értelme egy olyan intézmény létrehozásának, amely kutatás

mellett oktat is. A rendszerváltás-kor alapított családi vállalatok most állnak generációváltás előtt, az ún. nextgenek felkészítése a Corvinus egyik oktatási szolgáltatása lehet. A Központ végül Horváth Péter professzor alapítványának és a Stiftung Familienunternehmen támogatásával jött létre 2016 decemberében, a Gazdálkodástudományi Kar Vezetéstudományi Intézetén belül.

Mivel foglalkozik pontosan a Központ?

Főként megerősödött családi vállalkozásokkal, amelyek még nem feltétlenül tudtak kilépni a nemzetközi piacra, de már komoly vagyonuk van – így az utódlás fontos kérdés életükben. Ezek jellemzően több tíz, de inkább több száz milliós, esetenként milliárdos árbevételű cégek. Fő célunk e vállalatok megerősítése, növekedésük elősegítése. Együttműködünk pl. a Zwackkal,

ahonnan Zwack Sándor a CSVK tanácsadó testületének is tagja; ő képviseli benne a magyar családi vállalatokat. Az ismertebbek közé tartozik még többek között a Béres, a Kürt, a Master Good vagy az Oázis Kertészet; amint láthatjuk, családi vállalatok iparágtól függetlenül léteznek Budapesten és vidéken egyaránt.

Mi történt az alapítás óta? Hogyan működik a CSVK?

A Központ már említett tanácsadó testülete a legfőbb igazodási pontunk. Májusban lépett be az első tudományos munkatárs, Wieszt Attila kollégám, ekkor kezdtük kialakítani a részletes munkatervünket. Ennek első lépéseként nagymintás felmérést végzünk, amelyben – tudományosan és statisztikailag is szignifikáns módon elsőként – feltárjuk a magyarországi családi vállalkozások legfőbb jellemzőit.

Hogyan kell elképzelni a kutatás menetét a közeljövőben?

Első feladatunk az, hogy tisztában legyünk a hazai családi vállalkozások helyzetével. A kutatás első szakaszát novemberben zárjuk le, ennek eredménye egy ezer elemű hazai családi vállalati minta lesz. 250 cégről részletesebb portfóliót is kialakítunk: ennek a második fázisnak az eredményét márciusi konferenciánkon szeretnénk közzétenni. Ebből fog kirajzolódni az, hogy milyen területen tudjuk a legtöbbet nyújtani az érintetteknek a működésünkkel. Célközösségünk a 80 millió forint árbevétel már elérő magyar családi vállalatok.

Milyen témákat kutat pontosan a Központ?

Három témában folyik a feltérképezés. Az egyik a már említett utódlás kérdése, ami tőlünk Nyugatra

is fontos téma. 70 százalékban hullanak el családi vállalkozások már a második generációnál, az idő előrehaladtával erre még nagyobb az esély. A másik a családi vállalatok irányításának kérdése: milyen vezetőtestületek vannak, ebben milyen szerepe van a családtagoknak, hogyan függ össze ez a vagyoni részesezéssel, milyen lehetősége van a külsősöknek – hiszen az üvegfalon problémája itt is jelen van. Az utolsó témakör az innováció és a változásvezetés, ami a kisebbeket és nagyobbakat egyaránt érinti. A családi vállalkozások sokszor kevésbé kockázatvállalók, mert nem szeretnék a jövőbeli generációk megélhetésével játszani. Meg kell említeni azonban azt is, hogy néhány esetben az egyedi és megkülönböztető családi kultúra és értékek középpontjában épp az újítókodv, a kísérletezés áll.

Hogyan állunk a környező országokhoz képest?

Nagyon hasonló cipőben járunk. Személyes tapasztalatom, hogy Prágától Ulánbátorig a helyi családi vállalatok ugyanúgy az utódlás, a finanszírozás és az irányítási kérdések problémájával küzdenek. Részarányuk is minden új demokrácia esetében hasonló: az összes vállalkozás kb. 70-90 százaléka családi, de szerepük, jelentőségük országonként, régióként eléggé eltérő. A Központ alapítóinak el-

sődleges célja az is, hogy a legjobb gyakorlatokat behozzuk Magyarországra – ehhez elsősorban a német nyelvterületek állítanak követhető példát. Szeretnénk esettanulmányokat írni családi vállalatokról, majd ezekkel kapcsolatban képzéseket tartani, ahol a résztvevők a meghívott előadók saját tapasztalatairól hallhatnak, elleshetik gyakorlataikat és a mintákat, amelyeket az előrébb járó, organikusan fejlődni tudó vállalatok mutatnak.

Fotó: Simon Erika

Hogyan tudnak kapcsolatba kerülni a hallgatók a központtal?

Már idén megnyitjuk az együttműködést az egyetem PhD-hallgatóival: a kapott forrásból

lehetőségünk van finanszírozni két ösztöndíjat olyan hallgatók számára, akiknek kutatási témája már most a családi vállalkozásokkal kapcsolatos, vagy azt össze tudják kötni velük olyan módon, hogy azt a központ is tudja hasznosítani. Emellett számtalan "nextgen"-es hallgató tanul nálunk, akikről sokszor nem is tudunk. Őket visszamenőleg is igyekszünk megszólítani egy olyan kezdeménnyel, amelyben számítunk az épp nálunk tanuló érintettekre és azokra is, akik személyesen nincsenek benne a családi vállalatok életében. Elindítottunk egy angol és egy magyar nyelvű választható tárgyat, amely minden szakról elérhető. A téma speciális, így nem szeretnénk túlhangsúlyozni, de minden érdeklődő számára biztosítanánk a hozzáférést.

Mi az oka annak, hogy ennyi „nextgen” hallgatóról nem tud az Egyetem?

Az aulában nagy, nemzetközi cégek, tanácsadók, bankok plakátjait láthatjuk: sokszor érezhetik úgy, hogy az ő kisebb-nagyobb családi vállalkozásuk nem elég vonzó. Azt szeretnénk, hogy ez teljesen megváltozzon. Azok a hallgatók, akik egyetemünkön tanulnak, büszkeségként és prioritásként tekintsenek arra, hogy őket otthon családi vállalat várja, és ha akarnak, tudatosan tudjanak készülni annak

átvételére. Nyilván ez mindenki személyes döntése, de célunk, hogy ezek a hallgatók merjék vállalni háttérüket és ezzel népszerűsítsék azt a többiek körében is.

Miért releváns a központ működése azon hallgatók számára, akik nem érintettek közvetlenül családi vállalkozásban?

A családi vállalatok már most jelentős foglalkoztatók, de ha a misszióknak sikeres, a jövőben ez az arány még inkább növekedni fog. Hallgatóinkat fel kell készíteni arra is, hogy milyen nem családtagként részt venni életükben; vagy akár pénzügyi és üzleti tanácsadóként is kapcsolatba kerülhetnek velük. A családi vállalatok tehát nem megkerülhető tényezők, emellett vannak olyan specialitásaik és előnyeik, amelyeket érdemes mindenkinek megismerni.

Ha hallgatóként részt szeretnél venni a Családi Vállalatok Központ működésében, keresd Wieszt Attila tudományos munkatársat az E261-es szobában vagy az attila.wieszt@uni-corvinus.hu e-mail címen!

Az interjú teljes változatát a corvonusonline.blog.hu-n közöljük.

NÁLUK CSALÁDDBAN MARAD A LEGNAGYOBB MAGYAR CSALÁDI VÁLLALKOZÁSOK

4. JÁSZ-PLASZTIK

CÉGÉRTÉK: 59 MILLIÁRD

Kasza Lajos és családja

A jászberényi Kasza család (tudjunkkal Kasza Tibor nem ide sorolandó) vállalata akkumulátorgyártással, műanyagok fröccsöntésével kezdte, mostanra stabil beszállító a Samsungnak, a Volkswagennek és az Electroluxnak is. Több, mint 2500 embernek adnak munkát. Új projektjük 1,5 milliárd forintos beruházással az ország legmodernebb Mercedes-autószalonja.

3. NITROGÉN MŰVEK ZRT.

CÉGÉRTÉK: 73,3 MILLIÁRD

Bige László és családja

A vegyiparban utazó Nitrogénművek hatalmas fejlesztésbe kezdett, a vállalatcsoport külföldön terjeszkedne. A műtrágyapiacra a cseh üzletemberből lett politikus, Andrej Babis (lásd Külpol rovánkban!) érdekltségébe tartozó IKR lehet nagy riválisa a közép-kelet-európai régióban.

2. MPF HOLDING

CÉGÉRTÉK: 112,4 MILLIÁRD

Felcsuti Zsolt és családja

Rossz, aki rosszra gondol, a meggazdagodásuk nem Felcsúthoz, hanem a tudatos terjeszkedéshez köthető: a főleg szerszámgyártással foglalkozó cégcsoport 2003-ban vásárolta fel a kontinens egyik legnagyobb csiszolószerszám-gyártót, később a nagy múltú FÉG és a Bajai Bútorgyár is érdekltségükbe került. Már Szingapúrban van a vállalat központja.

1. BONAFARM

CÉGÉRTÉK: 113,4 MILLIÁRD

Csányi Sándor és családja

A leggazdagabb magyar és OTP-bankvezér újabban az agrárszektorban nyomul, a Csányi-birodalomhoz olyan márkanek tartoznak, mint a Mizo, a Herz vagy a Pick. Legújabb szerzeményük a pápai Agroprodukt, mely 10 ezer hektáron gazdálkodik, 8,3 milliárd forint saját tőkével rendelkezik, de nemrég horvát agrárvállalatból is lecsípett egy leánycéget.

Gyűjtés a Forbes, Index, Agrárszektor és Céginfó nyomán

NAGY VERSENY, NAGYOBB ÖSSZEOMLÁS

TOMA FRANCISKA ▾

A piaci környezet változása miatt egyre több légitársaság kénytelen átalakítani működési modelljét, innoválni – ha erre nem kerül sor, tönkre megy. Ezt láthattuk a közelmúltban az Air Berlin csődje és a Monarch Airlines összeomlása kapcsán.

Augusztusban jelentett csődöt a 2008 óta veszteséges német Air Berlin, amely mögül legnagyobb tulajdonosa

hátrált ki. A légitársaságnál az utóbbi időben megszokottak voltak a járatkimaradások, utasai száma csökkent, vesztesége egyre nőtt; a

helyzetben már az úticélok számának folyamatos csökkentése sem segített. A csőd ellenére a forgalom azonban nem állt le: a Lufthansa

és a német állam is támogatást nyújtott, és a működést nem áll szándékában beszüntetni a három felvásárló versenytársnak sem.

A brit Monarch Airlines ennél véglegesebben függesztette fel tevékenységét október elején: a mintegy 750 ezer utast érintő összeomlás kimenetele még nem világos, de a brexit miatt gyengülő font és az egyre nagyobb verseny miatt a cég nem tudja fenntartani működését.

Folyamatosan érkeznek hírek problémákkal küzdő vagy üzleti modellt váltó légitársaságokról. Egyvalami biztosnak tűnik: nem az említett két vállalat volt az utolsó, amely nem élte túl a piac változását. Ki lesz a következő, aki elvérzik? ✎

FAPADOS VS. PRÉMIUM. MELYIK ÉRI MEG JOBBAN?

KELEMEN FANNI ▾

Néhány évtizeddel ezelőtt a légi közlekedés olyan luxusnak számított, amit csak kevesek engedhettek meg maguknak. Ez mára egyáltalán nem így van, köszönhetően jórészt a fapados légitársaságok megjelenésének. De mi a titka az olcsó repülőjegyeknek? Valóban a fapados a legjobb megoldás?

Bár általában a fapados járatok jelentik a legjutányosabb opciót az utazni vágyók számára, nem árt nyitott szemmel járni: sokszor előfordul ugyanis, hogy a prémium légitársaságok (ilyen például az Emirates vagy a Brussels Airlines) hasonló áron kínálnak *last minute* vagy épp *first minute* utakat. A fapados társaságok (például a Wizzair vagy a Ryanair) a legtöbbször nem az elsődleges repülőtereket használják a jegyek árának alacsonyan tartása érdekében. Ilyen esetekben számításba kell venni, hogyan érhető el az úticélunk a repülőtérrel – a transzferek ugyanis sokszor

elérhetik egy fapados jegy árát! A csomagok száma és mérete erőteljesen korlátozott, az ár tehát nem tartalmazza a feladott poggyászt – azt külön kell megvásárolnunk. Érdeemes utána járni a társaságonként eltérő szabályoknak, mielőtt utazásra adnánk a fejünket: bármikor előfordulhat, hogy a kézipoggyászunkat kénytelenek vagyunk feladni a raktérbe, vagy pusztán figyelmen kívül nem érünk ki megfelelő időben a reptérre, és így büntetést kell fizetnünk. Az ülőhelyeket véletlenszerűen osztják ki az utasok között, de ha ki akarjuk azt választani, extra díj ellenében erre is van le-

hetőségünk. Míg a prémium légitársaságok jegyeinek ára általában tartalmazza a fedélzeten felszolgált ételeket, a fapados járatokon azokat az átlagnál magasabb áron, helyben tudjuk megvenni. Végül, a prémium társaságoknál vásárolt jegyekkel bejárást nyerünk bizonyos reptéri várókba.

A fapados és prémium modell az utóbbi időben egymás felé közeledést mutat – több fapados társaság is használni kezdte az elsődleges repülőtereket, a prémium társaságoknál pedig elérhetővé váltak olyan opciók, amelyek felveszik a versenyt a fapados árakkal. A hibrid modellnek megfelelően

immár a prémium társaságoknál is választhatók feladott poggyász és étel nélküli jegyek, valamint náluk is felütötte a fejét a *priority boarding*, vagyis az elsőbbségi beszállás. Ebből adódóan egyre gyakrabban fordul elő, hogy a prémium légitársaságok ajánlatai sokkal kecsesetebbek: a feladott poggyászt tartalmazó, elsődleges reptérre érkező járatokra szóló jegyek ára összehasonlítva a fapados jeggyel, a poggyász és a shuttle busz árával már nem biztos, hogy akkora különbséget mutat. Ilyenkor bizony a kényelem nagyon is döntő szemponttá válik, és sokszor dől el a dilemma a prémium javára. ✎

NEMZETKÖZI PROJEKT A HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS FELSZÁMOLÁSÁÉRT

Az Európai Unió Jogérvényesülési Főigazgatóságának 'Emberi jogok, egyenlőség és polgárság program és pilot projektek 2014' elnevezésű programja által támogatott PAL „Hátrányos megkülönböztetés és cigányellenesség elleni küzdelem az oktatás és foglalkoztatás terén az Európai Unióban” c. projekt célja, hogy támogassa a romák európai szintű integrációját az oktatás és a foglalkoztatás területére fókuszálva.

A projektet 2016-2017 során megvalósító nemzetközi konzorciumban 9 ország (Csehország, Belgium, Olaszország, Spanyolország, Görögország, Franciaország, Szlovénia, Magyarország és Románia) 20 szervezete vesz részt a belga UCLL főiskola vezetésével. A projektben hazánkat a Budapesti Corvinus Egyetem (Oktatásfejlesztési Observatórium Központ) és az UCCU Alapítvány képviseli. A projekt keretében *kutatási tevékenységek*, *figyelemfelhívó és tapasztalatcserét célzó kampá-*

nyok és konferenciák szervezése, valamint romákkal foglalkozó szakembereket, illetve roma embereket célzó *tananyag-fejlesztés és képzési programok* megvalósítására kerül sor.

A projekt keretében a nyár folyamán két kerekasztal beszélgetés került megrendezésre a Budapesti Corvinus Egyetemen, amelyeken a téma hazai szakértői és kutatói mellett a legfontosabb civil szervezetek képviselői is részt vettek.

Az oktatással foglalkozó kerekasztal résztvevőinek egyöntetű véleménye volt, hogy az iskolá-

zottságról, mint a foglalkoztathatóság kulcsáról nem lehet eleget beszélni. A rendszerváltás utáni oktatási expanzió a romák oktatási helyzetén is tudott javítani, a most 20 éves fiatalok mintegy egyötöde rendelkezik érettségivel, míg húsz évvel ezelőtt szinte alig volt olyan roma fiatal, aki érettségizett volna. A felsőoktatásban a roma fiatalok néhány százaléka tanul tovább. Ezek az arányok azonban még mindig messze elmaradnak a többségi társadalom fiataljainak iskolázottsági mutatóitól.

Társadalmi összefogás és párbeszéd nélkül azonban nehéz további változást elérni. A civilek tapasztalatai szerint szélesebb körben rendkívül kevés szó esik erről a problémáról, a társadalom nem érzi magáénak ezt a témát. Tovább nehezíti az aktív munkát, hogy a területen dolgozó civil szervezeteknek és egyéb szereplőknek nincs átfogó képe egymás tevékenységéről; ennek a szegmentáltságnak és az információhiánynak felszámolására, a láthatóság növelésére kell törekedni a jövőben a hatékonyabb munka érdekében. 🐦

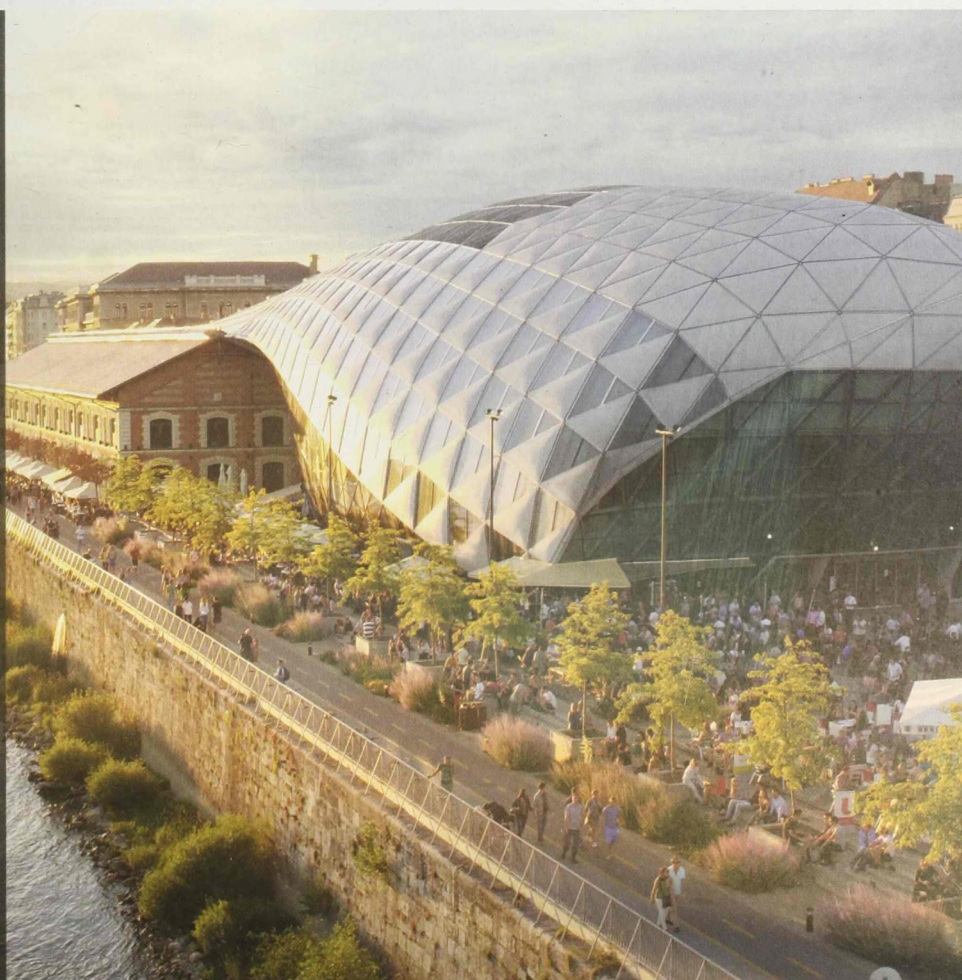
JONAS
CRAFT BEER
HOUSE

☑️ **JÓ SÖR**

☕ **JÓ KÁVÉ**

📶 **JÓ WIFI**

FŐVÁM TÉR 11-12.

PR

VÁLASZTÁSOK ÉS TÁRSADALMI IGAZSÁGOSSÁG

MIKUS ÁRON ▾

A választás a demokrácia ünnepe, amikor dönthetünk a parlament összetételéről, az ország következő négy évről, a jövőnkéről. Az általános, egyenlő, közvetlen és titkos választójog kapcsán hajlamosak vagyunk arra gondolni, hogy mindenki egyenlő esélyekkel indul. Azonban mind az intézményi keretek, mind a társadalmi struktúrák erősen befolyásolják a döntési mozgásterünket, valamint az egyenlőtlen részvételből következő egyenlőtlen képviselet gyakran a társadalmi különbségek újratermeléséhez vezethet.

Az egyenlőtlen választási részvétel a demokrácia fel nem oldott problémája – fogalmaz Arend Lijphart, a University of California professzor egy '96-ban megjelent tanulmányában. Az alacsony választási részvételt egy komoly demokratikus problémának látja, mivel jellemzően az alsóbb társadalmi osztályok tagjai azok, akik kisebb arányban vesznek részt a választásokon, és ezáltal az érdekképviseletük is gyengébb lesz más rétegekéhez képest. Mivel ezek a csoportok nem mennek el szavazni, így a politikusok is kevésbé vannak arra ösztönözve, hogy helyzetüket javító intézkedéseket tegyenek.

Egyre inkább jellemző trend a fiatalok elfordulása a politikától, és hogy egyre kisebb arányban vesznek részt a választásokon. Várnagy Réka, a Corvinus Politikatudományi Intézetének tanársegéde kérdésünkre elmondta, hogy emögött a fiatalok köreiben a politikai és a politikai szereplők irányába tanúsított bizalomhiány és az ifjúsági érdekek képviseletének hiánya áll. Magyarországon ez részben az államszocializmusra

vezethető vissza, aminek részét képezte a politikától távolmaradást eredményező szocializáció, ami tovább él a rendszerváltás után is. Ugyanakkor az is jellemző, hogy a fiatalok közül „sokan nem a választásokon való részvétel útján, hanem más módokon vesznek részt a politikai életben (online részvétel, tüntetések, petíciók..stb.)”

Napjaink egyik legaktuálisabb és legtöbbet tárgyalt témája a nők politikai alulreprezentáltsága. Különösen nagy probléma ez Közép- és Kelet-Európában, ahol a gyenge politikai érdekképviselet miatt máig megoldatlan probléma például az üvegplafon, a „gender wage gap” vagy a családon belüli erőszak kérdése, ami egyébként a hatvanas években Amerikában a feminizmus második hullámának volt az egyik kulcskérdése. (Ma sokan már negyedik hullámról beszélnek.) A helyzet megváltoztatását célzó egyik leggyakrabban emlegetett megoldás a női kvóta.

Várnagy Réka szerint bevezetése mellett és ellene is elég sok érv szól. Például a kvóta antidemokratikus, mert sérti a választók szabad döntési jogát, valamint „a „kvóta-

nők” nem képességük, hanem nemük okán jutnának be a parlamentbe, illetve számos nő sem azért akar nyerni, mert nőnek született.”. Mindezek mellett: „A kvóta bevezetése egyfajta hierarchiát teremt a kvótán és nem-kvótán megválasztott képviselők között.”

Ugyanakkor a kvóta mellett szól, hogy: „A nőknek egyenlő állampolgárként egyenlő joguk van a képviseletre, és a kvóták nem diszkriminálnak, hanem kompenzálják azokat az akadályokat, melyek megnehezítik a nők megválasztását.” Továbbá: „A nők részvétele a politikában össztársadalmi érdek (ami mellett sok érv elhangzik: új szempontokat jelenítenek meg a politikában, más lesz a politika stílusa és hangneme). A listás választásokon is a pártok választják ki a jelölteket, és a választói akarat itt sem sérül. Tehát lehet kötelezni a pártokat a női jelöltek indítására, hiszen sok esetben pont a párt kiválasztási gyakorlatok jelenti a legnagyobb akadályt: a pártokban jelen levő férfidominancia, a kiválasztás átláthatatlansága, amit a kvóta részben orvosol. Végül: A kutatások azt mutatják, hogy a kvótát alkalmazó pártok női és férfi politikuskai között nincsenek különbségek a felkészültség, iskolázottság, illetve parlamenti tevékenység tekintetében.”

A választási részvétel növelésére egyaránt léteznek intézményi és nem intézményi ösztönzők is. Utóbbi esetén leggyakrabban az oktatás és az informáltság növelése kerül szóba, viszont ahogy Várnagy Rékától megtudtuk: „...az online közösségekben megjelenő támogató viselkedés vagy akár csoportnyomás pozitív hatású lehet a szavazási hajlandóságra – mint például a Facebook „I voted” alkalmazása az amerikai elnökválasztások idején. Emellett léteznek erősen megkérdőjelezhető módszerek is: 2005-ben a bolgár szavazók például lottósorsoláson vehettek részt, ahol akár gépkocsit is nyerhettek, ha szavaztak.” Legismertebb intézményi eszköz a kötelező voksolás bevezetése, azonban „az IDEA (International Institute for Democracy and Electoral Assistance) adatai szerint nincs óriási különbség az átlagos szavazói hajlandóságban azokban az országokban, ahol kötelező és ahol nem kötelező választani.”. Lijphart a fent említett tanulmányában olyan eszközöket javasol, mint a regisztráció megkönnyítése, és hogy a különböző választásokat egyszerre és lehetőleg hétvégén tartják. ✎

VAN HOVA FEJLŐDNI KUTATÁS ÉS KOMMUNIKÁCIÓ TERÉN

MIKUS ÁRON ▾

Közgazdaságtanról, Közpolitikáról, Közérthetően – Köz3 néven indít blogot a Corvinus Gazdaságpolitika és Közpolitika Intézete. Piroska Dórával, a blog főszerkesztőjével beszélgettünk.

MI A KÖZ3 BLOG CÉLJA?

A blog egyrészt eszköz arra, hogy kohéziót teremtsen a Gazdaságpolitika és Közpolitika Intézetet alkotó öt tanszék között. Az intézet munkatársainak tudományos munkáit, valamint az általuk olvasott tanulmányokat ismertetjük, kövte valamilyen aktuális közpolitikai folyamathoz. Ez megkülönböztet minket más közpolitikával foglalkozó blogoktól, hogy ragaszkodunk a tudományos megalapozottsághoz.

JELENLÉG (az interjú szeptember 28-án készült – a szerk.) EGY BEKÖSZÖNŐ ÉS KÉT EGYÉB ÍRÁS VAN FENT. MIKOR VÁRHATÓ, HOGY BEINDUL A BLOG?

Épp most szerkeszték egy anyagot, viszont havonta-kéthavonta egy posztnál sűrűbb megjelenést nem hiszem, hogy tudnánk produkálni. Természetesen cél, hogy minél több bejegyzés jelenjen meg akár magyarul, akár angolul, de a kollegák mind kutatásban, mind oktatásban már így is leterheltek. Főleg oktatásban, mert a Corvinus inkább oktató, mint kutató egyetem.

AZ OKTATÁS, KUTATÁS KÉRDÉSKÖR KAPCSÁN MÁR EGYRE TÖBBET HALLANI ARRÓL, HOGY AZ EGYETEMEKNEK VAN EGY HARMADIK SZEREPE IS, AMI A KOMMUNIKÁCIÓ. HOGY LÁTJA, HOGYAN ÁLL EZZEL A CORVINUS?

Szerintem ez nem új, tekintve, hogy az egyetemnek feladata, hogy az ott folyó tudományos munkáról tájékoztatassa a közéletet. Sajnos nagyon kevés pénz és idő van arra, hogy tudományos munka folyjon, így annak a kommunikációja is nehéz. Továbbá ez egy extra energia és időbefektetés ugyanis egy dolog egy kutatás eredményeit tudományos szacikk formájában

megfogalmazni és egészen más blogbejegyzést írni belőlük.

Tehát ez nem új, viszont nagyon fontos feladat, és egy olyan szerep, amit a Corvinusnak sokkal erősebben fel kéne vállalnia. Különösen fontos, hogy a tudományt, mint egy többé kevésbé értékesleges mércét biztosítsuk a közpolitikai viták számára alapként.

LÁTSZIK BÁRMIFÉLE TÖREKVÉS A KUTATÁS ÉS KOMMUNIKÁCIÓ FEJLESZTÉSÉRE AZ EGYETEMI VEZETÉS RÉSZÉRŐL?

Karunk vezetése nagyon támogatja ez irányú törekvéseinket. De ők is komoly forráshiánnyal küzdenek. Anyagiakban most egy elnyert EFOP támogatás tud ezen jelentősebb mértékben változtatni. Ugyanakkor látni kell, hogy az egyetemi társaság sokkal nagyobb hangsúlyt fektet az oktatói tevékenységre és a legutóbbi társasági változás is a tudományos

munkáért járó pontok relatív csökkentésével járt együtt, valamint a tudományos munkák értékelése során sem reflektál eléggé arra a javadalmazási rendszer, hogy milyen minőségű az adott munka. Nagyon kevésnek látom egy magyar és egy neves nemzetközi lapban megjelent munkáért járó pontok különbségét. Úgy, hogy ezek nem ugyanazt a befektetett munkát és költségvetést igénylik, mert még ha nem is kerül sokba egy közgazdaságtani kutatás, de mindenképp vannak költségei.

Ami komoly probléma, hogy kevés a fórum. Most éppen van egy nagyon örömteli kezdeményezés a Makróökönómia tanszéken, ahol havi rendszerességgel workshopot szerveznek. Viszont, jártam már úgy, hogy szerettem volna előadni egy készülő cikkemet és nem találtam rá megfelelő fórumot. Persze a Gazdaságpolitika Tanszék elég kicsi és nagyobb tanszékeken valószínűleg ez másképp működik. A kommunikáció nem csak forrás, hanem lehetőséghiányos is, ezen dolgozunk, hogy ez megváltozzon.

HOGY ÁLL AZ EGYETEM AZ OKTATÁSSAL? MILYEN ESÉLYEI VANNAK EGY DIÁKNAK, AKI A CORVINUSON TANUL KÖZPOLITIKÁT?

A kormányzat részéről látható egy olyan tendencia, hogy a közigazgatásba egyre nagyobb arányban vesznek fel olyanokat, akik a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen végeztek. Az NKE térnyerésében a Corvinus kárára történik. Ezért kifejezetten nagy hangsúlyt kell fektetnünk arra, hogy a mi hallgatóink képzetesebbek legyenek, és szélesebb látókörrel rendelkezzenek. Nagy erősségünk a nemzetközi hallgatók magas aránya, ami egyre csak növekszik, és kiváló lehetőséget nyújt a magyar hallgatóknak arra, hogy saját nézeteiket

ütköztessék más nemzetiségű diákokkal.

Azonban nem csak az állami igazgatás szolgál felvevő piacként, hanem minden olyan szakma, ahol szükség van arra, hogy az ember képes legyen bonyolult problémákat analitikusan megoldani. Akármilyen területen is merüljön fel egy nagy káosz, aki abban gyorsan rendet tud tenni, az előnnyel indul a versenytársakkal szemben. Ezért is kap nagy hangsúlyt a képzésben az analitikus képességek fejlesztése.

AZ ELKÉSZÜLT KÖZPOLITIKAI KUTATÁSOKAT MILYEN MÉRTÉKBEN HASZNÁLJÁK A DÖNTÉSHOZÓK?

Erről csak a sajtóból értesülünk, ami alapján azt látjuk, hogy nem igazán. Ugyanakkor a kollégák dolgoznak a kormányzatnak is gazdaságpolitikai előrejelzéseken és tanácsokat is adnak. Mindezek mellett az egy jól látható világ tendencia, hogy a különböző szakpolitikai döntések előkészítését kiszervezzük magáncégeknek. A „Big Four” tanácsadó cégeket (PwC, KPMG, Deloitte, EY), vagy jogtanácsadó cégeket gyakran bízzák meg törvény előkészítési feladatokkal. Vagyis ma már a közpolitikai elemzések, nem csak a minisztériumokon belül, vagy egyetemeken, hanem a magánszférában is készülnek. Ez egyrészt jó hír a hallgatóinknak, mert így nem csak az egyre szűkülő állami rendszerben gondolkodhatnak munkalehetőségeikben, hanem választhatják a közpolitikai szakokat akkor is ha a magán szférába készülnek. Másrészt, viszont demokratikus berendezkedésünknek kérdéses, hogy mennyire előnyös, ha nem választott képviselők által felügyelt minisztériumi alkalmazottak, hanem magáncégek készítik elő a döntéseket. ▸

Folyóügy #magyarvalóság egy felvonásban

KEMÉNY GABRIELLA ▾

Egészen abszurd, karkai helyzeteket idéző telefonbeszélgetések ihlették meg Braun Barnát, a az RS9 színház főszerzőjét. A sokszor vicces, sokszor felháborító stílusban lefolytatott dialógusokat elkezdte először Facebookon, majd Tumblr-on megosztani, rendezők és művészek biztatására pedig hamarosan nekiállt darabot írni belőlük.

„Nem adhatok felvilágosítást az ügyről, közös érdekünk hogy beszéljünk, értse meg, muszáj hogy felkeressen minket, de személyi adatai nélkül nem adhatok felvilágosítást” – Barnát 2014 óta hívogatja heti több alkalommal egy pénzbehajtó cég, és próbálják kiszedni belőle személyes adatait, vagy próbálják rávenni, hogy jelenjen meg az ügyfélszolgálatukon, anélkül, hogy elmondanák, milyen ügyről van szó. Mivel nem hajlandó azonosítani magát, a folyó ügy részletei azóta sem tisztáztak.

A Folyóügy #magyarvalóság című darab nemrég készült el: szeptember végén került sor a bemutatásra az RS9 színházban – a Mandiner és a 24. hu is írt róla még a premier

előtt – és nyugodtan mondhatjuk, hogy zajos siker volt. A nevetés nem apadt el másfél órán át, nem véletlenül – egyszerű, a kontextus ismeretében (Magyarország) köny-

nyen értelmezhető humorral operál, mégis szellemesen tart görbe tükröt az átlagembernek, mindenkinek, aki érezte már kínosan magát, vagy hozott már mást kínos helyzetbe.

A darab egy felvonásban, kör szerkezetben mutatja be azokat a jellemző helyzeteket, amelyekkel mindannyian találkozunk életünk során olyan hétköznapi helyszíneken, mint a posta, a buszmegálló, vagy éppen a MÁV-vonat.

Ezen helyszínek minden tipikus szereplőjével, akik minduntalan igyekeznek az adott szituációból fakadó kis hatalmukkal visszaélni, és pokollá tenni a másik életét. Persze, mint általában, ezek a karakterek elbuknak, mert valójában éppoly senkik, ahogy mi is érezzük néha egy-egy kellemetlen helyzetben magunkat” mesélte Braun Barna a szeretlekmagyarorszag.hu-nak. ✍

Ecc, pecc, NECC!

CSONTOS KATA ▾

A főváros vonzáskörzetében mozgó fiatalok nagy részének valószínűleg nem kell bemutatni Budapest jelenleg egyik legmenőbb partisorozatát, a Necc Party-t. A projekt Kovács Krisztián, a Fish! zenekar frontemberének szerelemgyerekeként született meg, akinek a célkitűzése egyfajta zenei freakshow létrehozása volt. Ez nagyrészt a kilencvenes és kétezres évek zenei szemetét jelenti, vagyis olyan necces előadókat, mint például a Backstreet Boys, a t.A.T.u. vagy épp Scooter.

A mozgalom a Gozdsu Manó klubban indult négy éve, de ahogy nőtt a népszerűsége, úgy lett szükség egyre nagyobb térre is. Először az A38-ra költözött a buli, aztán az Akváriumba, azóta pedig többször is teltházat csinált a Budapest Parkban. Ráadásul a partisorozat már az összes nagyobb nyári fesztivált is meghódította: idén a Volton, a Campus Fesztiválon, a Strandon és a Szigeten is volt necces buli. Ezek után szinte elvárt volt, hogy a láz a Corvinust is elérje, és a szemeszter első aulabuliján is legyen Necc Party.

Mára a felvállaltan röhejes és vállalhatatlan diszkózenékkal operáló buli kinőtte magát, és a hülyülés gyanánt indult retróes-

tekből fogalom lett. A szervezők számára nem ismeretlen érzés, ha egy alkalomra minden jegy elkel, és erre már a konkurencia is felfigyelt, így megjelentek a különböző Necc-klónok.

Arra a kérdésre, hogy napjainkban miért tud ekkora sikert aratni

egy olyan buli, ahol egy letűnt kor hősei vannak a középpontban, nehéz jó választ találni. Mondhatjuk, hogy az Y és a Z generáció tagjainak korai nosztalgiazásáról van szó, de mindenképp szerepet játszik benne a trashkultúra egyre nagyobb térérfoglalása is. Ennek

része minden, amit nem látunk szívesen, amire nem vagyunk büszkéek, amit a kulturált, művelt embertől fényév távolságokra érzünk; vagyis minden, ami egy gondolkodó, értelmiségi személy számára guilty pleasure-nek minősül. És a Necc Party pontosan ezt képviseli: eléri, hogy elengedjük az előfeltételezéseinket azzal kapcsolatban, hogy mi a ciki, és úgy táncoljunk Britney Spears-re, mintha újra az általános iskolai sulibuliban lennénk.

A Necc Party pár éve nyolcvan emberrel és belépőjegy nélkül kezdődött, mára pedig simán elkel 7000 jegy egy-egy bulira. Ez pedig azt bizonyítja, hogy bizony a szemetből is lehet várat építeni. ✍

FÉLÉVNYI KALAND ANGERS-BAN

SZENYÉRI VIKTÓRIA

Franciaország az egyik legnépszerűbb országnak számít az Erasmus-célpontok között. Egyik ismerősöm és kollégista társam, Szücs Zoltán Angers-ban töltötte az őszi szemesztert. A következőkben olvashatjátok, hogyan mesél élményeiről, tapasztalatairól.

Miért Franciaország és miért Angers, hiszen ennek az egyetemnek Párizsban is van kampusza?

A középiskola óta tanulok franciát, emiatt kezdett el érdekelní magam a kultúra, és szerettem volna egyszer megtapasztalni az ottani szellemiséget. Nem igazán voltak konkrét elképzeléseim, sok helyet megnéztem előtte. Fontos szempont volt nálam a megélhetés, hiszen Franciaország nem olcsó hely. Ha Párizsban nem kapsz kollégiumot, akkor nehéz kijönni az ösztöndíjból, míg vidéken harmadáron lehet szobát találni.

Angers-nak nagyon jó az elhelyezkedése. Viszonylag közel van az óceán, amiben egészen októberig tudunk fürdeni. Ott van a gyönyörű Loire-völgy a csodás kastélyokkal és Párizs is néhány óra alatt

elérhető. Maga az egyetem pedig színvonalas képzést ígér. Ezek az érvek teljes mértékben meggyőztek.

Milyen előnyöket tudnál kiemelni még a város részéről, amiket a félév során tapasztaltál?

Kiemelném újra az Angers-i egyetemet, ami legalább olyan nivós, mint a párizsi kampusz. A település remek fekvése miatt kiváló az időjárás, decemberben még pulóverben lehetett kerékpározni. Angers egy csodás, történelmi város, rengeteg szép épülettel és látnivalóval. Élhető méretű, sok a zöldfelülettel, ahol békés a hangulat és a közbiztonság jó. Rengeteg helyről érkeznek hallgatók, az élet igazán pörgős, sok fesztivállal és kulturális programmal, ezért nem lehet megenni.

Milyen nehézségekbe ütköztél Franciaországban Erasmus-hallgatóként?

A bürokrácia elég lassú. A Franciaországban tanuló hallgatók lakbértámogatásra jogosultak, azonban az ügyintézés sok időt és utánjárást igényel, még akkor is, ha az eljárás franciául folyik.

További probléma volt, hogy a kollégiumi szabályok kint sokkal szigorúbbak, mint nálunk. Külföldön, ahogy én tapasztaltam, a szállások szinte kizárólag alvás és tanulás céljára vannak fenntartva, nincsenek igazán közösségi terek. A konyhát tíz után bezárták, és a szobabulikat sem tolerálták.

Sok külföldi oktatót az egyetemen az akcentusuk miatt nem lehetett megérteni, így nehezebb volt a tanulás. A kellemetlenségek-

re azonban kevésbé koncentráltam, a pozitív élmények mind kárpótlak ezekért.

Milyen volt kint a közösségi élet?

Találtam magam mellé hat-hét hasonló érdeklődésű és körülbelül azonos költségvetési kerettel rendelkező embert az egyetemen. A kis csapattal fél Franciaországot bejártuk autóval. Velük azóta is tartom a kapcsolatot. Ezen kívül ott volt még az a száz fős Erasmus-közösség, akikkel a nemzetközi programokon találkoztam. Sok volt a buli, közös rendezvény, melyeken szinte mindenki részt vett, aki Erasmus-hallgatóként kint tanult. Összességében hatalmas élmény volt ez az egy félév, és nagyon örülök neki, hogy Angers-t választottam. 🐦

MÉG MINDIG NAGYON KEVÉS A NŐI VEZETŐ

ALMÁSI FANNI ▸

Napjainkban nagymértékben leszűkült az a réteg, ahol a nőket a vezetői tulajdonságaikban alkalmatlanabbnak tartja, mint az ellenkező nem képviselőit, annál többen vannak viszont, akik inkább dolgoznának férfi felettesnek. Ez azt mutatja, hogy a még mindig erősen észrevehető a társadalomban visszamaradt előítéletek és a hagyományos vezetői modellek hatása, azonban egyre több nő foglalja el országok vagy vállalatok legfőbb pozícióit, a régimódi trend tehát leköszönően van.

Angela Merkel, Sheryl Sandberg, Janet Yellen vagy Melinda Gates nevével mindannyi an tisztában vagyunk. Közismert, befolyásos nők hagyományosan férfiak által dominált területeken, minden évben találkozhatunk velük a Forbes vagy a Fortune magazin elismert rangsorainak élén. Rajtuk kívül még sok sikeres nőt fel lehetne sorolni, mégis hosszabb lenne a hasonlóan elismert férfiak sora.

A politikai pályán Németországon kívül tizennégy olyan ország van, melyet nő vezet, mely közel sem mondható magasnak. Ebből nyolcban még sosem került ilyen magas pozícióba nemének egy képviselője sem, ráadásul belőlük hét fő két éve sem vezető. Ezen országok többsége Európában található, de a tendencia azt

mutatja, hogy kormányaikban a női nem képviselete fokozatosan növekszik, igaz, az elmúlt évhez viszonyítva körülbelül egy százalékkal. Az Unió nemzeti parlamentjeiben az elmúlt évben a képviselők több mint negyede nő volt, ami ráta történelmileg magas, viszont rendkívül alacsony a világ népességének nemek szerinti megoszlásához képest, mely körülbelül fele-fele arányú.

Sheryl Sandberg, a Facebook ügyvezető igazgatója, Susan Wojcicki, a Youtube vezérigazgatója, vagy Meg Whitman, a Hewlett-Packard elnöke mind világszínvonalú technológiai cégek vezetői nagy sikerrel, ezen a területen sajnos csaknem egyedülállóan. A Szilícium-völgyben található cégek felsővezetői pozícióiban csak tizenegyet találhatunk

nőket. A követendő példák hiánya, az IT-szektorra vonatkozó nemi sztereotípiák, a magánélet és a munka összeegyeztethetlensége és a nőkkel kapcsolatos előítéletek eredményeképpen nem sokan próbálkoznak ezzel a pályával. Aki pedig mégis, hamar találkozik a ténnyel, hogy a tech iparban majdnem harminc százalékkal kevesebb fizetést kap ugyanazért a munkáért, mint férfi kollégái.

Nem csoda, hogy a felmondások száma a nők esetében kétszer olyan magas, mint az ellenkező nemnél. Említhetjük Janet Yellen amerikai jegybankelnök vagy Ana Botín Santander-csoportelnök példáján keresztül a bankszektor, de szinte mindenhol ugyanarra a következtetésre juthatunk: a világ felsővezetői pozícióiban a nők egyszerűen alulreprezentáltak. Az elmúlt évben a vezetői posztok

kevesebb, mint negyedét töltötték be, és a globális vállalkozások egyharmada sem rendelkezett női felsővezetői szerepkörrel. A tavalyi évhez mérten ez körülbelül három százalékos pozitív irányú változás. E számítás alapján legalább 2060-ig kell várunk arra, hogy nemi egyenlőség uralkodjon e téren is, de reméljük, nem kell ilyen sokáig várunk erre és több tényező is katalizátorként segítheti a folyamatot.

Magyarországon átlagosan a cégek egyharmada alkalmaz legalább egy nőt vezetői pozícióban, ám az Eurostat szerint az Európai Unió országai közül hazánkban a legnagyobb az ugyanolyan vezetői munkakörben dolgozó férfi és női dolgozók fizetése közötti különbség: az előbbi csoport átlagosan 33,7 százalékkal keres többet. ✍

MENEKÜLT OLIMPIKONOK: AMIKOR VALÓBAN „CSAK” A RÉSZVÉTEL FONTOS

MÁLITS TAMÁS ▾

Senkinek sem újdonság, hogy a különböző sportágak világversenyein a résztvevők hazájuk színeiben versenyeznek, sikerük országuk sikere is. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) kezdeményezésének köszönhetően azonban már azok a sportolók sem maradnak ki, akik hazájuk elhagyására kényszerültek.

A NOB végrehajtó bizottsága 2016 márciusában döntött úgy, hogy a riói olimpiai játékokon a kétszázhat résztvevő ország mellett a Menekültek Olimpiai Csapata is részt vehet. A szövetség ezzel kívánta felhívni a figyelmet a nemzetközi menekültválság talán feledésbe merülő aspektusaira. „A Menekültek Olimpiai Csapatának befogadásával a remény üzenetét szeretném eljuttatni a világ minden egyes menekültjéhez” – fogalmazott akkor Thomas Bach, a NOB elnöke, hozzátéve: a versenyzők felkészülését is támogatni fogják az olimpiai szolidaritás jegyében.

A nemzetközi szövetség negyvenhárom jelöltből végül tíz

sportolót választott ki, akik három sportágban, atlétikában, cselgáncsban és úszásban indulhattak az ötkarikás játékokon. A csapatagok fele Dél-Szudánt kényszerült politikai okokból elhagyni, rajtuk kívül két kongói, két szíriai és egy etióp sportoló kapott indulási jogot. Számukra maradéktalanul teljesült a modern olimpiai mozgalom elindítója, Coubertin báró szállóigévé vált mondása, miszerint igenis a részvétel a fontos.

A nemzetközi sajtót leginkább megmozgató történet kétségtelesen a fiatal szíriai úszónőé, Jusza Márdinié. Az akkor tizenhét éves lány 2015 augusztusában, a menekülthullám csúcspontján hagyta el hazáját szintén úszó nővérével

együtt, miután egy bomba beszakította a helyi uszoda tetéjét. Embercsempészek segítségével indultak át Lesbosz szigetére a Földközi-tengeren, azonban a túlterhelt csónak meghibásodott, így a két úszólány három és fél órán át húzta maga mögött a többieket a nyíltvízi hullámok közepette. Huszonöt napos utat követően, többek között Magyarországon keresztül végül sikerült eljutniuk Berlinbe, ahol Juszráék szinte azonnal uszodát kerestek, hogy folytathassák szeretett sportáguk űzését. Eredetileg a 2020-as olimpiát tűzte ki célul, de a NOB-nak köszönhetően az épp hogy nagykorú Márdini ott állhatott a rajtkövön Rióban, és bár tovább-

jutnia nem sikerült, megnyerte előfutamát.

Az olimpiai zászló színei alatt versenyző menekültcsapatok kezdenek általános jelenséggé válni. Az idei nyár két legnagyobb sporteseményén, a budapesti vizes- és a londoni atlétikai világbajnokságon is indulhattak menekültstátuszú versenyzők. Előbbinek különös pikantériát adott Márdini visszatérése a magyar fővárosba, ahol két évvel korábban nem túl kellemes élményekkel gazdagodott. A világbajnokság alatt elárulta, félt a Budapestre utazás előtt, de pozitív csalódás érte. Következő célja a tokiói olimpia, ahol talán már újra hazája színeiben versenyezhet – akárcsak a többi sportoló. ✎

NEVELÉS

A PÉNZÜGYI TUDATOSSÁGRA

DIÓSZEGI DOROTTYA ▾

A magyar társadalom időnként felmerülő problémája a pénzügyi tudatosság hiánya, különös tekintettel a fiatalokra. Sokan vitatják, hogy szükséges-e a pénzügyi intelligenciát az iskolarendszerben fejleszteni, vagy ezt családon belül, gyermekkortól kell megkezdni. Az elmúlt évek nemzetközi felmérései alapján Magyarországon nagyon eltérő a lakosság pénzügyi ismereteinek mélysége.

A gazdasági válság idején egyértelművé vált, hogy a felelőtlen hitelfelvételek következtében sokan pénzügyi adósságcspadába kerültek. Ez is motiválhatta az Emberi Erőforrások Minisztériumát, hogy lépéseket tegyen afelé, hogy a közoktatásban, az általános- és középiskolások körében kialakuljon egy fejlettebb pénzügyi kultúra, amelynek köszönhetően

a felnőttkort elérve felelősebb döntéseket hozhatnak a diákok. A minisztérium 2017-től lett projektgazdája a Magyar Bankszövetség és a Pénziránytű Alapítvány közösen szervezett, 2015-ben indított folyamatának. A Pénz7 program elsődleges célja, hogy fejlessze a tanulók pénzügyi tudatosságát, és kapcsolatot teremtsen a szakmai szervezetek, bankok, alapítványok és a célcsoport között.

Mára közel százhatvanezer fiatal kapcsolódott be a Pénz7 eseménysorozathoz, amely több interaktív és játékos elemet is tartalmaz a tanórai foglalkozások mellett. A témák között szerepel az alapvető közgazdasági és pénzügyi fogalmak, a hazai bankrendszer, a hetköznapi pénzforgalom, a takarékoskodás és a kifejezetten fiatalokat érintő pénzügyi tranzakciók megismerése. Az általános és középiskolások

nak más-más témákat ajánlanak. A diákok motivációját erősíti, hogy a pénzügyi ismeretek témaköreiből a tanárok a történelem szóbeli érettségi tételei közé is beválogathatnak egyet-egyét, továbbá az oktatáspolitikai irányítóinak tervei között az is szerepel, hogy a pénzügyi ismeretek önálló, kötelező tantárgyként is megjelenjen a közoktatásban.

A folyamat előrehaladottságát a pedagógusok oldaláról jól példázza

a Fáy András Alapítvány kezdeményezése, amely évek óta nagy sikerrel közvetíti a pénzügyi ismereteket a pedagógusok és a célzott korosztály számára. A tanároknak támogatott továbbképzés keretében lehetőségük van elsajátítani mind a módszertani ismereteket, mind pedig a tananyag elemeit az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. A pedagógus-szakvizsga megszerzése során ez a terület új szakiránnyként került be a kínálatba. Amellett, hogy a tanárok számára előre elkészített téma- és óravázlatokat adott közre, az alapítvány azt tűzte ki célul, hogy közvetlenül is eljusson a diákokhoz, ezért az általános és középiskolásoknak is tematikus tréningeket szervez.

Korábban jellemző volt, hogy az egyetemista korosztály hirtelen

kerül szembe olyan pénzügyi fogalmakkal és döntésekkel (diákhitel, vizsgadíjak, kötelező folyószám-

lanytás, stb.), amelyhez szükséges lenne az ezen a területen szerzett jártasság. A programoknak köszön-

hetően remélhetően a mostani tizenéves korosztály biztosabban mozog majd a pénzügyek világában. ✍

UTAZÓTIPPEK – A FAPADOS JÁRATOK

HENCZ TAMARA

A vérbeli egyetemista egy nap folyamán megszámlálhatatlan sokszor gondol arra, hogy az előadóterem helyett valahol nagyon máshol szeretne lenni. Tengerparton? Egy nyüzsgő egzotikus nagyvárosban? Vagy épp inkább megmászni az Everestet, mint még egy integrálást végigcsinálni? Aztán a gondolatok visszatérnek, türelemre intve magunkat, majd a megszerzett tudásunkból fogunk utazni. Hiszen manapság minden drága. Vagy mégsem?

A repjegyárak esetében ez nem olyan biztos. Van pár trükk, melyek segítségével diáktárcánkat kímélve juthatunk fapados légitársaságok kínálta lehetőségekhez, és akár egy hosszú hétvége alatt begyógyulhatnak a felsőoktatás és a Neptun okozta sebek. Tóth Ákos-sal, az Utazómajom internetes blog alapítójával beszélgettünk és összegyűjtöttük a megoldásokat, a lista azonban nem kimerítő.

1. NINCS ELÉG PÉNZEM.

Előfordul, hogy az egyetemisták alkoholszintje alkalmanként átlépi a mértékletesség határát. Eme állapot minél gyakoribb, annál tetemesebb összeget emészt fel, tehát e területen a kiadások jelentősen csökkenthetők.

2. MI HATÁROZZA MEG A FAPADOS REPÜLŐJEGYEK ÁRÁT?

A célpont népszerűsége, a dátum, s az is, hogy hány társaság indít járatokat a választott reptérre. Az Air Berlin csődje miatt például a

WizzAir bejelentette járatindítását a német fővárosba, a tervezettnél három hónappal korábban, így most pár ezer forintért eljuthatunk oda. Ilyen árak esetén a légitársaságokat nem a profit, hanem a konkurencia kiejtése motiválja. Ezért érdemes az aktuális piaci történéseket figyelemmel kísérni.

3. MIKOR LEHET OLCSON REPÜLŐJEGYET VENNI? MENNYIVEL A TERVEZETT UTAZÁS ELŐTT VEGYÜK MEG?

Az év bármely szakában találhatunk pottom áron jegyet, hogy mikor hova olcsó, az a választott hely jellegétől függ. Ha több cég ajánlatai közül választhatunk, számos járatot indítanak naponta, elég az utazás előtt másfél hónappal megvenni. Ha valamilyen közkedvelt nyaralóhelyre szeretnénk repülni, négy-öt hónappal előbb el kell kezdenünk keresgélni. Szintén számít, hogy ünnepnaphoz közeli dátumon utazunk-e.

4. HOGYAN TUDOK MÉG SPÓROLNI A KÖLTSÉGEKEN?

A reptéri check-in helyett válaszd az online opciót, amely ingyenes. Ha többen utaztok, ne pakoljátok be az egész gardrób, vigyetek csak egy bőröndöt: praktikus ruhadarabokkal és a neszeszer-cikkek szelektálásával egyáltalán nem lehetetlen. Ha nem gátol semmilyen fizikai tényező, vállald a kellemetlenségeket. Ha ingyen végzed az ülésfoglalást, lehet, hogy középső ülést kapsz, de pár órát ki

lehet bírni. Az elsőbbségi beszállás és a fedélzeti fogyasztás mellőzésével további költségeket spórolhatsz meg.

5. HONNAN KAPHATOK ÉRTESÍTÉST A LEGKEDVEZŐBB JÁRATOKRÓL?

Számos internetes gyűjtőoldal kínál kedvező ajánlatokat, sokszor szállással együtt. Az ajánlatok naponta frissülhetnek, érdemes résen lenni. ✍

ÚJ GENERÁCIÓK A MUNKAERŐPIACON

KEMÉNY GABRIELLA ▸

Magyarországon a Z generáció legidősebb tagjai ezekben az években állnak munkába, ami a HVG hetilap adatai alapján 637 ezer fiatal jelent. Az ő vágyaik és elvárásai merészebbek, mint az Y generációé voltak: egy friss kutatásból kiderül, hogy 70 százalékuk mindössze egy évig hajlandó ugyanazon a munkahelyen maradni. Hogyan lehet mégis megtartani őket? Miben különböznek ők az előző generációtól? Ezekre a kérdésekre igyekeztünk válaszokat találni..

Digitális bennezülettek: kik ők és mit akarnak?

A Z generációról való gondolkodás és vizsgálódás a jellegéből adódóan egy elképesztően fiatal tudományterület. Szakirodalma nem kiterjedt még, a szakértőinek száma pedig csekély, pedig érdemes foglalkozni a témával.

A Z generáció tagjai (az 1995 után születettek) amellet, hogy gyorsak és kreatívak, türelmetlenek, folyamatosan új impulzusokat keresnek és magasak az elvárásaik: a profession.hu internetes portál szerint ők már érdeklődésből választanak karriert. Emellett erős bennük a vállalkozó szellem, szeretnének hatással lenni a világra, illetve szeretnének a saját főnökeik lenni.

A munkaerőpiacra (az Új Nemzedék cikke szerint) a következő elvárásokkal érkeznek: a főnök legyen törődő, emberséges, segítő-

kész és empátikus. A válaszaikból úgy tűnik, a biztonságérzetet kell megerősíteni bennük ahhoz, hogy egy munkahelyen kibontakozhassanak és megmutathassák, mire képesek. Rugalmas munkaidőre és barátságos munkakörnyezetre vágnak. Ezen kívül, mivel ennek a generációnak az anyanyelve a digitális nyelv, a munkaadóknak ezért nem érdemes a munkahelyen sem elzárni előlük a közösségi médiát.

A bumerángxgyerekek dilemmája

Az 1980 és 1994 között születettek tagjai az Y generációba, vagy „net-generációba” vagy „milleniumi generációba” tartoznak.

Ők az „elveszett nyolcvanas generáció”, akik közül sokan nem tudnak felnőttként, vagyis a velük szemben támasztott általános elvárásoknak megfelelve beépül-

ni a társadalomba. Bumerángxgyerekeknek nevezik őket, mert visszatérnek a szülői házhoz vagy el sem hagyják azt. Prototípusuk a munkaerőpiacon elhelyezkedésre képtelen diplomás, aki kényszerűségből még tovább tanul, amivel csak még rosszabb helyzetbe hozza magát vagy külföldön tanul, ami miatt csúszik a diploma megszerzése és az anyagi függetlenedés is.

Így tedd boldoggá az ipszilónokat!

Ha munkavállalásról van szó, az Y generáció egyáltalán nem lázadó. Nem látni, hogy egy masszív ellenkultúrát hoznának létre, derül ki a The New York Times kutatásából. Ugyan megjelennek cikkek arról, hogy otthagyják az állásaikat, mert nem érzik motiválnak magukat, azonban a nemzetközi adatok azt mutatják, hogy az ipszilónosok nem

változtatnak olyan sűrűn munkahelyet, mint idősebb kollégáik. Alison Maitland, aki könyvet írt Future Work címmel, azt tanácsolja a cégeknek, hogy a mai fiatalok hűségét úgy szerezheti meg a munkaadó, ha az irodát és a munkájukat nem munkahelynek? tekintik, hanem egy menő dolognak. Az előző generációk eltérnek ebben, ők státuszszimbólumnak tekintik pozíciójukat és az asztalukat.

E megfontolás jegyében határozott úgy a Unilever és a Microsoft, hogy az alkalmazottak nem kapnak állandó helyet. „Mindenkinek ahhoz az asztalhoz ül le, amelyikhez akar és amelyik a leginkább illik aznap feladataihoz, ezt a módszert több más nagyvállalat is sikeresen alkalmazza már. A fiataloknak a státuszszimbólumot ma inkább a kezükben elférő okos ketyerék jelentik.” írja a Piac és Profit. ✎

HUNGARIAN NATIONAL BALLET
MAGYAR NEMZETI

BALETT

Balett-est két részben

Hans van Manen / Erik Satie ▶ **Trois Gnessiennes**

Hans van Manen / Astor Piazzolla ▶ **5 tangó**

Hans van Manen / Pjotr Iljics Csajkovszkij, Leoš Janáček, Igor Stravinsky, Pietro Mascagni, Jules Massenet ▶ **Black Cake**

Bemutató ▶ 2017. október 20., Müpa–Fesztivál Színház | További előadások ▶ 2017. október 21., 22.

2017
Október
05-22
CAFe BUDAPEST
KÖRTÁRS
MŰVÉSZETI
FESZTIVÁL

müpa
Budapest

www.opera.hu | www.facebook.com/Operahaz